

Гран Барчук

ДЛЬКОГОЛЪ

и

ЛЮДИНА

Н. П. КСМ

ВИДАВНИЦТВО "ДОРОГА ПРАВДИ" Ч. 8

ІВАН БАРЧУК

**Алькоголь
і
Людина**

Накладом
Євангельського Видавництва "Дорога Правди"

Торонто — 1957 — Чікаго

ПЕРЕДМОВА

Алькоголь — найбільший ворог людства, а зокрема ворог християнства. Через це обов'язком усіх християн оголосити йому безкомпромісову боротьбу. Ця боротьба найперше повинна відбуватися в християнських родинах, в християнських церквах, вона повинна знайти найширший відгук в усій християнській пресі.

Алькоголь — найбільший ворог також нашого українського народу. Він знищив незлічимо число наших родин, приніс передчасну смерть для багатьох наших людей. І святим обов'язком кожного українця включитися до загальної боротьби з цим найлютішим нашим ворогом.

Глибоко усвідомлюючи вагу цієї всехристиянської антиалькогольної боротьби, Видавництво "Дорога Правди" видає працю проп. Ів. Барчука п. н. "Алькоголь і людина" і глибоко вірить, що вона належно буде розповсюджена серед нашого народу.

Торонто, лютий, 1957 р.

Євангельське Видавництво

"Дорога Правди"

Обгортка П. Мацука

Друковано 3000 примірників

Printed by
The Christian Press, Ltd., Winnipeg, Canada

ВСТУПНЕ СЛОВО

В одному американському евангельському часописі “Меч Господній”, була стаття, під заголовком “Боротьба з пляшкою”. Цю статтю переклав один з моїх друзів, Костянтин Хвостик, і саме ця стаття спонукала мене написати оцю книжку. Багато думок з тієї статті, які надзвичайно цінні, а також думки, які ця стаття розбудила в мені, постараюся передати для остереження перед пляшкою і нашого народу.

Справді, проблема п'янства є загрожуюча. Не всі наші люди знають, що свого часу в Північній Америці було зроблено доповнення до Конституції, яке було прийняте всіма Штатами і впроваджене в життя 1919-го року. Це була т. зв. прогібіція, цебто заборона продавати і вживати алькогольних напунків. Ця постанова була запроваджена на прохання багатьох християнських організацій та церков, які розуміли, що алькоголь ще ніколи не допровадив людей до добра. Це також погоджувалося з думкою одного з найкращих американських президентів, Авраама Лінкольна, який сказав: “Першим обов'язком кожного уряду є захищати своїх громадян”.

Але, на превеликий жаль, цей закон довго не проіснував. Буйний зріст модернізму серед протестантів та зріст морального упадку інших церков, які перестали дбати про мораль народів, як рівно ж деморалізуючі впливи із закордону, розріст атеїзму і багато інших причин вплинули на те, що американський уряд злегковажив і залишив той свій обов'язок “захищати своїх громадян”. 1932-го року відмінено згадану заборону і цим самим допущено до своїх громадян найлютішого ворога, який досьгодні поневляє багато мільйонів

людей. Після відміни цієї заборони зараз в наступному році американці випили по півтора галона алкогольних напитків на особу (Галон рівняється 4 літрам). Але вже 1935-го року американці випили $11\frac{1}{4}$ галонів на особу; 1937-го року випили вже по 15 галонів; 1945-го року кожна особа в Америці випила біля 20 галонів, а 1953-го року на кожну людину в Америці, рахуючи жінок і дітей, припадало випитих $27\frac{3}{4}$ галонів, цебто по 111 літрів. З такою страшною швидкістю зростає пиття алкоголю в Америці!

Сьогодні в Північній Америці є 95 мільйонів осіб, що вживають алкогольні напитки. Цебто, в порівнянні з 1932 роком, коли була відмінена заборона вживати алкоголь, число тих, що п'ють алкоголь зросло на 65 мільйонів. Це визначає, що пересічно, кожен рік 3 міль. осіб починали пити алкоголь. Коли з такою шаленою швидкістю буде це лихо продовжуватися далі, то не більше як за 23 роки весь американський народ буде пити алкогольні напитки.

Сьогодні в Сполучених Штатах Північної Америки на кожну церкву припадає 3 коршми або 5 коршм на одну школу. Звичайна телефонна книжка в якомубудь місті має в собі телефони 4 продавців алкогольних напитків на одного священослужителя. Уся алкогольна індустрія п'ять разів більше забирає грошей, ніж усі релігійні організації разом. Чи це не загроза для людей? Такий стан може допровадити весь народ до повного розкладу і багата країна незабаром може стати країною п'яниць, розпусників, злочинців, хворих і божевільних.

Ось, в одному Бостонському часописі було оголошено, що на 30 тисяч осіб, які звернулися за лікарською поміччю, потрібно їм в

наслідок випивання, було аж 600 таких лікарів, 170 дентистів, 300 священослужителів, 650 адвокатів, 18 суддів і більше тисячі купців та промисловців; решта — звичайні американські горожани, простий народ. Усі ці нещасливі не тільки пропили свої гроші і від цього не отримали жодної користі, але ще потім додатково мусіли платити лікарям, щоб помогли їм позбутися того, що вони собі купили в алкогольних напитках. Це жах!... Бо ж, якщо п'ють лікарі, священослужителі, а навіть судді, то з кого мав взяти приклад простий народ? Треба сказати ще більше, що навіть самі церкви сьогодні перетворено на коршми. Для тих, що люблять пити, це — велика вигода. Вони зайдуть собі на верх, цебто до церкви на Богослуження, а потім спустяться наниз до другої церковної залі і там вип'ють, а тоді вже відповідно по- "церковному" підготовлені, йдуть просто до правдивої коршми, де вже напиваються до безтями. І духовенство не тільки того не поборює, а навпаки, заохочує своїх вірних, щоб вони краще пили в своїй церковній коршмі, як у звичайній, ніби то церковна горілка не є така сама, як у коршмі. Отже, якщо вже й церкви пішли на службу до сатани і, замість, поїти людей "живою водою", на жаль, поять їх диявольською отруєю, то чого можна сподіватись від таких "християн"?

Подібна ситуація існує також в інших країнах. Недавно газети подали, що перше місце в питті алкоголю займає Франція, потім Італія, Іспанія, Англія, а допіро на п'ятому місці стоїть Північна Америка. Тому й нічого дивного, що у Франції є тепер 100 тисяч божевільних. Це число кожного року побільшується на нових 5 тисяч осіб. І газети не ховаються з цим злочинцем, а голосно подають, що голов-

ною причиною зросту числа умово хворих є алькоголь.

Недавній прем'єр Франції, Монде-Франс, який є противником алькоголю, заборонив був одному мільйонові дрібних гуральників виробляти алькогольні напитки. Він виразно розумів, що у Франції п'ють за багато, а це невідмінно доведе до звиродніння французької нації. Селяни, замість вирощувати пшеницю й інші харчові продукти, вирощують переважно виноградники, виробляють вино і п'ють до безтями, аж поки не збожеволіють. А уряд, не тільки не обмежував цього беззаконня, а навпаки ще й підтримував тим, що видавав дозвіл продукувати домашнім способом не тільки вино, але й лікери та горілку.

Знайшовся один свідомий прем'єр, що добачував, де погібель Франції і пробував обмежити цю погібель, але його скоро скинули.

Ось, передо мною статистика з Польщі ще з 1937-го року. Польща була краєм невеликим і бідним в порівнянні з Америкою. А, все ж таки, навіть там було випито 75 мільйонів літрів горілки за рік, цебто більше 2-х літрів припадало на особу, рахуючи жінок та дітей. Правда, 2 літри далеко від 27 галонів, а все ж таки, не мало горя пережили люди і в Польщі через цю трутину. Щоб цілком усвідомити собі, до чого веде пиття алькоголю, попробую розглянути цю проблему з різних сторін і напевно, після того, кожен зрозуміє, чому належить всіма силами боротись з алькоголем, тим найбільш небезпечним ворогом сучасного людства.

I.

ВПЛИВ АЛЬКОГОЛЮ НА ЛЮДСЬКИЙ ОРГАНІЗМ

Одного разу, проходячи вулицею Варшави, я побачив таку картину: хідником ішов чоловік років біля 35-ти. Голова у нього побита та окривавлена. І не тільки голова, але все тіло його було потовчене, а одяга брудна, порвана. Він ішов, заточуючись, і щохвилини падаючи на хідник. Часом він заточувався так сильно, що спадав з хідника аж на вулицю. Він справді "бився об каміння", як написано в Євангелії про біснுவатих. Слідом за ним ішла молода жінка, мабуть його дружина, з сумним виглядом лиця і заплаканими очима. Вона хотіла йому допомогти, але кожного разу, коли підходила до нього, він хватив її за волосся і починав бити.

Чи така "прогулянка" в п'яному стані могла мати добрий вплив на організм цієї людини? Скільки то здоров'я людина стратить після такого самобичування! Тому й у Біблії так виразно написано про таких людей: "У кого зойки? У кого стогін? У кого горе? У кого рани без причини? У кого червоні очі? У тих, що при вині сидять довго" (Пр. Сол. 23: 29-30).

І дійсно, скільки ось такі нещасні люди отримують ран та покалічень без усякої потреби і причини. А після цього, дійсно, у них стогін та зойки.

Подібні явища, це тільки зовнішній згубний вплив алькоголю на організм, але багато більше нещастя він приносить ще й іншими дорогами. На світі є безліч калік, що стали каліками через різні нещасливі випадки й катастрофи спричинені п'янством. Напр., в Америці є три мільйони хворих на венеричні хвороби

і було досліджено, що біля 70% набули тих своїх страшних хворіб через алкоголь. Було підраховано, що в Північн. Америці dokonується 75 тисяч нелегальних абортів жінкам, що завагоніли під впливом алкоголю. Багато з тих жінок втратили через це своє здоров'я, а немало й життя.

Відомим також, що більшість людей, які вмирають на серцеві недуги, набули ці недуги через пиття алкогольних напиків.

Чому у п'яниць червоні очі та червоні носи? Чому у них божевільний вигляд та чому в них трясуться руки? Чому п'яниці у 30-х роках життя виглядають такими старими, ніби їм уже понад 60 років? Це все свідчить про гоганий вплив алкоголю на людський організм. П'яниці мабуть і не знають, що алкоголь спричинює сліпоту та глухоту. Недармо є приказка, що "сильний напиток робить і сильного слабим". Є й у Біблії написано, що навіть велетня вино може підкосити (Пс. 78: 65). Тому й сильні не повинні пити, щоб не втратити своєї сили. Але вже ніяк і ні жодним чином не вільно давати алкогольних напоїв дітям, бо добрий розвиток тіла і духа залежить тільки від тверезости. Великий біблійний силач, Самсон, та найбільший з пророків, силач духа, Іван Христитель, вирости без алкоголю. Також усе єврейське покоління, що завоювало Палестину, вирости без алкоголю (5 Мойс. 29: 5-6).

Є люди, що п'ють, як вони кажуть, для апетиту, але ті люди не знають, що ніщо так не відбирає апетиту, як горілка. Щоб мати для того якийсь приклад, треба бризнути до ока маленьку краплину горілки і око негайно почервоніє. Чому? Бо делікатні оболонки ока підлягають запаленню від їдкої рідини. Те саме діється і в шлункові. Спочатку, коли лю-

дина вип'є горілки, вона відчуває, що її пече як в роті, а також у шлунку. Людина бажає це чимсь "закусити", цебто щось з'їсти, щоб злагіднити це печіння. І люди це вважають за збудження апетиту. А тимчасом алкоголь, як в оці, так і в шлункові та кишках викликає запалення. Шлунок у п'яниць поступово звужується та курчиться, на ньому відкриваються ранки; опалювані щораз стінки шлунка втрачають здібність нормально виділювати із себе потрібний для травлення квас, і тоді, крім інших недомагань та хворіб, людина втрачає апетит, який наново треба збуджувати новою порцією алкоголю. І для того з усією певністю треба ще раз підкреслити, що цей "алкогольний" апетит не має нічого спільного з нормальним здоровим апетитом, що повстає з природньої потреби людського організму.

Ще одну річ мусять п'яниці запам'ятати, що всяка їжа та пиття в шлункові перетравляються, хімічно розпускаються та розкладаються і пристосовуються до того, щоб, коли просякнуться до крові, були здатні до скріплення людського організму. Але алкоголь у шлунку не перетворюється, а залишається алкоголем і в такому виді проходить у кров, а разом з кров'ю розноситься по всьому тілі. А тимчасом він ніде в тілі непотрібний, ніякої частини людського організму він не відбудовує, ніякої частини людського тіла не зміцнює. Навпаки, він скрізь перешкоджає навіть поживним сокам переходити в кров і перероблятися в кості, м'язи та в інші тканини людського тіла. Алкоголь ніби консервує в шлункові їжу і робить її нездатною до перетравлювання. І взагалі, тільки зо здорової та чистої крові будується наше тіло, але коли кров затрута алкоголем, то кості перестають зміцнюватися, мускули слабнуть та обростають товщем.

Тому мускули не можуть справно виконувати своїх завдань в організмі, тіло не може належно порушуватись і така людина стає лінивою та млявою.

З цього видно, що алкоголь сильно ослаблює людський організм, а одночасно завдає йому багато зайвої праці. Організм людини не переносить, коли до нього попадає щось непотрібне, щось зайве. Він тоді намагається викинути те "щось" з себе і звільнитись від непотрібної речовини. Вище було зазначено, що в хімічному складі організму алкоголю немає, тому він в організмі є речовиною цілком непотрібною і зайвою. Власне, тому, коли ми впроваджуємо до нього лише одну чарку алкоголю, ми завдаємо йому зайву працю. Бо ж організм негайно мусить змобілізувати всі свої сили, щоб викинути з себе цю непотріб. Коли ж людина вливає в себе забагато тієї отрути, тоді її організм просто знемагає в непосильній боротьбі з тим своїм ворогом.

Інші знову п'ють, ніби, задля тепла, яке дає горілка. Але це також є самообман, бо горілка не тільки не дає жодного тепла, а навпаки, забирає тепло. Це легко перевірити, поливши трошки горілки на руку. Від того людина відразу відчуває холод, а не тепло. Правда, коли алкоголем натирати шкіру, вона по червоніє і пізніше почне паленіти, а навіть і добре пекти. Але це нагрівання не природне, це хворобливе запалення. Є також правдою, що людина, коли вип'є горілки, спочатку відчуває в своєму організмі якийсь тепло. Це походить від того, що горілка спричинює скоріше биття серця, від чого починає кружляти кров, яка й розносить по тілі оту специфічну теплоту. Таким чином горілка служить для серця батоном, що підганяє його до надмірної праці. Швидко помпована кров, сильно до-

пливає аж до шкіри і гріє її, але в той самий час та кров, пропливаючи близько зовнішнього холодного повітря, скоро охолоджується. Тому людина, що п'є в часі морозу, тільки ошукує себе. Вона спочатку нагрівається, але потім ще сильніше починає мерзнути. Тому то найчастіше замерзають на смерть п'яні люди. Тим більше, що горілка ще до того й знечужує, тому п'яні не відчувають холоду і не відчувають, коли починають замерзати.

З цього ясно бачимо, що не алкоголь гріє людину своїм теплом, а як той жорстокий експлуататор, змушує людське серце виконувати це тяжке завдання. Але тому, що серце людини є дуже делікатним і точним органом, часто таке підганяння його до надмірної праці перемучує його, знесилює і наділяє його різними недугами. Тому, після випивки, людина стає млявою, сонною і до нічого непотрібною, ніби після тяжкої хвороби. І ті, що часто випивають, стають нездатні навіть до праці. Млявість і слабкість виникають у тілі найперше з перевтомлення серця. Притім, серце від алкоголю, так само як і м'язи, обростає товщом, а це ще більше обезсилює працю серця і воно докраю перевтомлюється, слабне і хворіє.

Далі, коли алкоголь з кров'ю попадає до легенів, він роз'їдає ніжні пухирці легенів, робить їх схильними до перестудження та інших хворіб.

Усі жилки та посудинки, по яких пропливає кров, у здорової людини однаково і рівномірно розвиваються. Але в п'яниць жилки розширюються більше, ніж треба, оболонки їх слабшають, стають тонкими і, часом, навіть тріскають, а це є великою небезпекою для людини, бо від цього людина може вмерти.

П'яна людина втрачає чуття болю, але це не значить, що алкоголь усуває причину болю. Скажимо, що людина має рани; то ті рани не загояться від того, що людина нап'ється алкоголю.

П'яна людина втрачає чуття втоми і вона чується бадьорою, але це не означає, що тіло дійсно відпочило та підкріпилось. Це обманлива ілюзія бадьорости, яка провадить лише до остаточного перемучення та вичерпання.

Пригляньтесь до людини, яка п'є алкоголь. Вона часто буває на вигляд сильною, але в дійсності вона нездорова і млява. Коли ж вона вип'є горілки, вона стає бадьорішою. Отже, такій людині завжди потрібна горілка, щоб підганяти серце до шибшої діяльності, щоб кров шибше побігла по тілі. Тоді людина почуває себе ніби сильною і здоровою, але це також самоошукання. За кілька годин сили такої людини падають і вона знову хапається за чарку, щоб підняти свої сили, щоб не відчувати того поганого, тяжкого чуття, яке завжди приходить з упадком сил. Тоді людина знову п'є, знову підбадьорується на короткий час, а незабаром знову падає на силах і в такому колі обертається все своє життя, аж поки алкоголь цілком не звалить її з ніг. І тому, що горілка додає бадьорости, то людині видається, що горілка — то лік, а ослаблення — то якась недуга, що походить від інших причин. Так людина обманює саму себе і через пиття алкоголю замість помогти собі, людина щораз більше ослаблює себе.

Алькоголь взагалі, є великим ошуканцем, що впроваджує людину в блуд. Наприклад, людина, коли вип'є, то почуває себе безтурботною, безстрашною та самопевною. А це ж самообман, бо яку підставу має та п'яна лю-

дина такою себе почувати? Адже ж випитий нею алкоголь не усунув причин тих турбот, почуття вини, страху та приниження, які мала та людина в тверезому стані. Значить, ясно, що алкоголь тільки притуплює чуття та викривляє вражіння і цим наближує людину до божевільних, що почувають себе королями, імператорами, апостолами, а навіть богами, словом почувають себе не тим, чим вони в дійсності є. Всяке ухилення від нормального стану є хворобою, тому алкоголізм є хворобою, бо впроваджує людину в ненормальний стан. Тому, пиття алкоголю є гріхом, бо він веде до хвороби, цебто до ненормального стану. Навіть одна чарка, це — застрик алкогольної отруї, яка вже виявляє симптоми ненормальности. Пиття одної тільки чарки є вже початком хвороби.

Алькоголь приголомшує чуття стриманості, тому людина починає багато говорити, при тім, дуже нерозумно, часто відкриває свої секрети та таємниці, як кажуть: "входить вино, утікає тайна".

Алькоголь витворює в людині фальшиве чуття. Напр., п'яна людина думає, що вона є найкращим шофером, коли в дійсності вона стає небезпечним спричинником катастроф.

Але найбільше погано впливає алкоголь на нерви та мозок, ці найбільш вражливі органи людського організму. Людина втрачає рівновагу, стає напівсліпою та напівглухою, втрачає чуття смаку та чуття міри, а накінець втрачає всяке чуття. Тоді стається з людиною, як написано в Біблії: "Били мене, а мені не боліло, товкли мене, а я того не чув; як розбуркаюсь, то знов почну шукати того ж самого" (Пр. 23: 35).

Люди, які п'ють часто і багато, допроваджують свої нерви до такого напруження,

що починають мати галюцинації, цебто доходять до т. зв. “білої гарячки”. Наступний крок після того, це — або божевілля або смерть. Бо ж алкоголь це — наркотична отрута, найперше на нерви, які є найбільш чутливі на алкоголь. А особливо найвражливіший центр нервів — мозок.

Медицина так окреслює алкоголь: “Алькоголь є трійливий, оп’яняючий, снотворний, притуплюючий біль, знечулюючий взагалі, допроваджуючий до остовпіння, наркотик, який, однак, збуджує пристрасті і спонукує до неконтрольованих чинів”.

Алькоголь пригнічує мозок, а не побуджує його до ліпшої діяльності. Алькоголь притуплює самоконтролю, того оборонця нашого розуму, міркування та нормальної поведінки. Це можна ясно побачити, приглядаючись до групи людей, які люблять випити горілки. Перед першою чаркою розмова йде поважна, спокійна, стримана, розважна і цікава. Після першої чарки за яких 10-20 хвилин розмова різко змінюється: вона стає веселою, голосною, безконтрольною і непристойною. Починають оповідатись погані, брудні та обридливі історії та анекдоти. Це показує, що вже перша чарка спаралізувала ту частину мозку, яка є стримуючим та контролюючим чинником. Власне, якраз ця сама частина мозку інформує людину про причини, що викликають у нас почуття турботливості, страху, вини, несміливості, відповідальності, приниженості й ін. Отже, коли алкоголь знечулює чи присипляє ту частину мозку, то людина отримує ілюзію підбадьорення і звільнення від усіх тих турбот, тривог, почуття відповідальності тощо. І ось, людина, ошукана своїм фальшивим почуттям, викликаним алкоголем, і позбавлена стриму-

ючого чинника, починає робити таке, чого ніколи не зробила б у тверезому стані.

Отже, горілка має найбільш згубний вплив на людський організм. Вона його руйнує і нищить, тому самогубцем є той, хто п’є за здоров’я інших, позбавляючи себе здоров’я.

Дехто пробує нерозумно боронити пиття алкогольних напиків тим, що, мовляв, в медицині вживається алкоголь; отже, алкоголь — це лікарство. Але забувають ті оборонці те, що в медицині уживається також йодина, хлороформ, опіум, а навіть стрихніна і різна інша отруа. Чому ж ті оборонці не п’ють, напр., йодини? Але вони роблять, як той студент, якого професор запитав, яка властивість спирту, відповів:

— Він смачний, пане професоре!

Отже, з усіх властивостей спирту, студент тільки одне добре згадує, що він смачний. І тому, що спирт “смачний”, то люди його і п’ють, не задумуючись, які з того будуть наслідки.

А, тим часом, спирт не тільки смачний, а він навіть дуже корисний там, де його належно вживається. Наприклад, він є чудовим консервативним засобом. Тому медицина його вживає для приготування на ньому ліків, щоб не псувалися. Навіть у музеях спирт служить для консервування мумій; але поза аптеками та музеями, спирт живих людей обертає в мумії, цебто в бездушних трупів. Це мусять собі добре згадати оборонці пиття алкоголю.

Дехто пробує боронити пиття алкоголю тим, що, мовляв, кава також є шкідлива, а все ж таки її п’ють і ніхто цього не осуджує. Це правда, що кава шкідлива, але тут немає жодного логічного порівняння. Ніхто ще на каві не пропив свого маєтку, ніхто кавою не

впився до непритомности, ніхто від кави ще не збожеволів і ніхто нагло від кави не вмер. Тому боронити пиття смертоносною отруї вживанням малошкідливої трутини, є нерозумним.

Г'яниці пробують боронити свій гріх навіть Святим Писанням, особливо тим фактом, що, мовляв, Сам Христос зробив із води вино в Кані Галилейській.

Але такі оборонці п'янства забувають, що вино, це натуральний сік винограду, який є дуже корисним, поки він не перетвориться в алкоголь. А навіть, коли вино вже переферментує і певна частина його обернеться в алкоголь, то, все ж таки, воно не є те саме, що горілка, лікер, ром та інші алкогольні напитки, які дуже шкідливі для людського здоров'я. Не відомо, які властивості мало вино, зроблене Христом з води, але на цій підставі пити всякі алкогольні напитки, це безумство. Це рівнозначне з тим, коли б ми на тій підставі, що можна їсти гриби, насмажили б собі мухоморів, бо вони також з роду грибів.

Мусять також любителі алкоголю знати, що євреї тоді, як і тепер, відрізнялись поміркованістю в питті вина і напиватися до п'яна вважалось у них непристойністю. Вино вони пили звичайно розведене з водою. Та й Сам Христос не приймав би уділу в такому весіллі, де були б п'яні гості.

Я не кажу, що випити при якійсь потребі трошки вина, є вже смертельним гріхом. Але досліджено, що "більше людей гине від вина, ніж від води". І топляться люди не тільки у великому морі, а також і в малій пляшці. Та ще й кажуть, що людина власне тим відрізняється від скотини, що вона може втопитися в пляшці, тоді коли скотина в пляшці ніколи не втопиться. Спостережено також, що "вино вину творить". Зауважено також, що "горіл-

ка, хоч біла, але червонить носа, а чорнить опінію". Накінець, незаперечний факт такий, що "всі добрі діла люди роблять Богу помолвившись, а всі погані — горілки напившись".

Знаючи це все і знаючи, що алкогольні напитки поневолюють людину та роблять її алкоголиком, допроваджуючи її до повного морального розкладу і фізичного занепаду, ми не повинні жартувати з огнем. Уживати алкоголь, це явно пускатись на дорогу погибелі. Отже, задля людської нестриманності та повної безпеки, найкраще триматися повної тверезости. Коли людина радіє, то й воду п'є, як вино, коли ж людина йде за пожадливістюми свого тіла і п'є вино, як воду, вона множує собі не радість, а горе та сльози.

II.

ВПЛИВ АЛКОГОЛЮ НА РОЗУМ

Наука та медицина рішуче твердять, що алкоголь приносить велику шкоду не тільки для організму, але особливо для розуму.

Одного разу був запрошений на бенкет в Нью-Йорку доктор Лоренц, відомий хірург, який відмовився цілком від алкогольних напитоків. Коли ж гості, а також організатори бенкету, не могли цього зрозуміти, чому доктор не хоче пити, славний хірург сказав:

— Я — хірург. Мій успіх залежить від ясности розуму, твердості рук та зрівноваженості нервів. Пиття ж алкогольних напитоків якраз найпоганіше впливає на згадані частини мого ества, які я найбільше зобов'язаний берігти. Отже, як хірург, я не маю права пити!

Ці слова лікаря ясно свідчать, що алкоголь затемнює розум, а хірург мусить мати ясний розум. Але чи тільки хірургові потрібний ясний розум? Йому він безперечно потрібний, бо переводити операцій не може людина п'яна, в якій розум був би затемнений, руки тремтіли б і вся нервова система була б зрушена з рівноваги.

Однак, не тільки хірурги відповідальні за життя людей, а звичайні шофери хіба не є так само відповідальні? Можна сказати, що шофери ще більше відповідальні, ніж хірурги. П'яний хірург міг би зарізати людину хвору, яка й так може не видужала б без операції, але п'яний шофер часто вбиває людей цілком здорових і молодих.

Але відчуваю, що й тут любителі чарки скажуть:

— Так, це правда, але не треба напиватись до безтями.

На цьому місці подам висновки, пороблені на підставі дослідів над людьми, що п'ють тільки потрохи. Насамперед візьмим шоферів, які перед своєю їздою випили лише одну-дві чарки. Над такими проведені досліди і зауважені наступні явища:

1. Гострота міркування притуплюється.
2. Стримуючий чинник та увага ослаблюється.
3. Сміливість та відвага зростають, і шофер втрачає повноту значіння слова "обережно".
4. Орієнтація і уживання часу затемнюються.
5. Розрізнення звуків і світла стає труднішим і, взагалі, тяжче спостерігаються всі зовнішні рухи та предмети.
6. Тіло шофера робиться менш рухливе та еластичне: йому більш забирає часу здій-

няти ногу з педалі, що регулює доплив бензину до мотора і переставити її на педаль гальма, коли він побачить або почує сигнал остереження або якусь небезпеку.

7. Свідомість можливої або й загрожуючої небезпеки зменшується тому, що уважливість притуплюється.

8. Зір затуманюється, тому спостережливість зменшується, особливо щодо різних предметів по боках дороги.

Як бачимо з цих спостережень, що одна-дві чарки сильно порушують шоферський досвід і вправу, і роблять їзду з ним подвійно небезпечною тому, що сам він не має цієї свідомості, а йому видається, що він найкращий шофер. Тому, хто запрошує шофера перед їздою випити, то це може статися запрошенням на несподівану смерть, або на каліцтво на все життя.

Під час інтернаціональної конференції в Штокгольмі (Швеція) в 1952 році, на якій була порушена проблема вуличного руху і алкоголю, доктор Павло Дауфін заявив:

— Це більш ніж нерозумно, визначати границі, до яких пиття алкоголю вважалось би допустимим, бо ж найменша чарка дає вже шоферові фальшиве почуття самопевности.

І це правда. Часом і п'ять чарок створять менший заколот в голові, ніж іншим знов — одна. Тому, якщо шофер хоче мати цілком ясний розум і бути під цим оглядом вповні безпечним, то не повинен він уживати алкоголю цілком.

Існує модерністичний погляд, що одна-дві шклянки пива нікому нічого не пошкодять. Треба тільки відповідно виховати суспільство, щоб воно знало міру і все буде гаразд. Але ми ясно бачимо, що ця згубна ідея не здійснюється, а робиться так, як висловився був Авра-

ам Лінкольн, що скасував був невідьництво в Сполучених Штатах Америки:

— Приємне отруєння алкоголем створює невідьників алкоголю і викликає через них сотки тисяч непотрібних жертв та незлічиму кількість страждань, горя та убожества.

Не тільки модерністи, але й деякі науковці думали, що коли в крові не є більше п'яти крапель алкоголю на 1000 крапель крові, то людину треба вважати тверезою. Але пізніші факти виявили, що одна третя всіх катастроф, була спричинена шоферами, які мали в крові менше 5-ти крапель алкоголю. Це визначає, що такі помірковані п'яниці дуже небезпечні і вони наражують на небезпеку життя, здоров'я та щастя інших. Найновіші дослідження виявили, що одна пляшка пива пошкоджує здібності їзди шофера на одну годину, дві таких пляшки діють дві години, але вже три пляшки впливають на свою жертву аж 4 години, 4 пляшки — 6 годин і 5 пляшок аж 8 годин.

В Америці витрачується 6 білльйонів доларів річно на школи і всі наукові дослідження, але аж 9 білльйонів доларів витрачується на алкогольні напитки. Мусимо зо смутком сказати, що витрати на алкоголь зростають. У 1955 році американці пропили вже 10 білльйонів доларів. Отже, люди витрачають більше грошей на задурманювання себе, ніж на просвічення себе та на плекання в собі шляхетних поривань.

Я певний, що кожна людина бажала б мати "ясний розум та зрівноважені нерви", як сказав доктор Лоренц, а тому не повинна пити алкоголю.

Або ось свідоцтво ще одного вченого, знаменитого німецького фізіолога Гельмгольца, що поробив багато важливих дослідів та винаходів. Він оповідав, що "найкращі ідеї

та проблиски думок приходили до нього після доброго відпочинку, рано після пробудження. Особливо вони приходили під час спокійної та повільної прогулянки по лісистих горах у соняшний день. Але найменша кількість алкогольного напитку відганяла їх геть.

Гельмгольц не був і не є винятком вражливості, але всі дослідники, винахідники та, взагалі, люди думки, не повинні вживати навіть найменшої кількості алкогольних напитоків, якщо вони хочуть, щоб їхній розум працював продуктивно.

Правда, бувають випадки, що є й лікарі, які радять випивати. Ось, в 1931 році, на гігієнічній виставці в Дрездені, промовляв гамбургський біолог доктор Ган. Він хвалив випивки і запевнював присутніх, що навіть немовлята можуть пити пиво, а також матері, що кормлять грудьми.

Усі присутні були дуже здивовані та збентежені. Але потім виявилось, що цього доктора підкупили шинкарі, яким залежить на тому, щоб люди якнайбільше пили та наповнювали їхні нанаситні кишені. Отже, д-р Ган, як той Юда Іскаріотський, продав за гроші шинкарям своє сумління і свій лікарський авторитет. Він свідомо за гроші говорив неправду та обманював свій народ. І таких продажних душ є чимало серед лікарів, і такі ошуканці завжди будуть радити пити та ще й за здоров'я, знаючи, що з цього вийде хвороба, яка потім принесе для них користь. Бо ж це не таємниця, що чимало є таких лікарів, які не дбають, щоб людина була здоровою, а дбають вони про те, щоб вона булаворою, бо це для них вигідніше. Такі лікарі не тільки будуть радити пити алкоголь, а вони готові так лікувати людину, щоб вона не вмерла, але й ніколи не видужала. Лікар, який радить пити горілку та

курити тютюн, є небезпечним лікарем і таких лікарів треба обминати.

Отже, алкоголь так сильно діє на мозок, що доводить до втрати свідомости. Крім звичайних okazійних п'янчуг, спостережено три стадії алкоголізму. Перша стадія, це — так зване симптомічне запивання, цебто, коли людина хоче, як то кажуть, “втопити горе”. Такі люди вживають алкоголь, як знечулюючий засіб, щоб залити різні прикрі переживання, трудні життєві проблеми і почуття відповідальности (Пр. 31: 6-7). Таку людину по цих симптомах-переживаннях можна пізнати тоді, коли вона зап'є.

Таке симптомічне запивання може пройти само собою, якщо людина заздалегідь прийде до свідомости, або послухає доброї ради інших. Звичайним ліком на це п'янство є просто покинути пити і це все.

Друга форма алкоголізму, це пристрасне п'янство. Звичайно симптомічне п'янство веде до другої стадії. Бо таке періодичне запивання провадить до привичного. Людина починає пити все частіше, аж поки не з'явиться в ній спрага постійного пиття. Вона доходить до такого стану, що не може вже жити без алкоголю і готова здобувати його за всяку ціну.

Такого п'яницю дуже важко врятувати, його треба довго лікувати в спеціальному для цього шпиталі.

Третя форма, це — хронічний алкоголізм. Особа, що довгий час пила багато алкоголю, дійшла до такого умового та фізичного стану, який рівняється з психічною хворобою. Взагалі, досліджено, що з другої і третьої стадій від 25 до 30 відсотків людей психічно хворі. Такі люди нічого не можуть робити, не випивши. Вони, немов злодії, шукають, де б

хоча одну чарку дістати. Вони готові пити день і ніч. І врятувати таких людей майже неможливо, хіба що силою на довший час відлучити їх від людського середовища, відокремити, поки організм такої людини зовсім не звільниться від усяких наслідків затроєння алкоголем.

Усі алкоголики є психічно незрозумілими, немов, діти. Але подібних людей є дуже багато, хоча вони й не алкоголики. Тому ясно, що таким неп'ющим треба бути дуже обережними, щоб не стати п'яницями. Такі, психічно незрілі люди, легко піддаються алкоголеві. Науково досліджено, що двох з десяти завжди робилися алкоголиками після першого оп'яніння.

Це страшна, захоплююча отруя і то захоплююча власне своїми найстрашнішими сторонами. Був час, коли в Англії було сильно розповсюджене п'янство. На початку 18-го століття в Англії випивали 7 мільйонів бочок горілки. Шинкарі заманювали собі покупців ось такими приваблюючими вивісками:

— Будь ласка, зайдіть; за два шилінги вп'єтесь, а за чотири — втратите свідомість! Постіль з соломи безплатно...

І люди йшли, впивалися і втрачали свідомість. А шинкарі втягали п'яних до пивниці, де вони на брудній соломі могли доволі виспатись і витверезитися. І таке щось людям дуже подобалося, — за чотири шилінги можна втратити свідомість! Солома в пивниці манила їх більше, ніж вигідне ліжко в своїй хаті.

Трудно це збагнути здоровому розсудкові, але так є, люди люблять задурманювати себе. Ось, один чоловік та ще й, як то кажуть, інтелігент, згадав якимсь попереднє місто, де він працював і згадав його такими “теплыми” словами:

— Так, добре то було місто; там у мене мало було свідомих хвилин!

Це мало б означати, що він там був завжди п'яний до безтями і такий стан свого положення називав "хорошим". Отже, для нього "хороше місто" чи місце там, де можна напиватися так, що мало залишиться "свідомих хвилин".

Або друга картина: п'яна людина лягає до болота, думаючи, що вона лягає на м'якому пухові. Це означає, що алкоголь так одурманює людину, що вона не вміє відрізнити болота від пуху.

В одній коршмі спить при столі п'яний і хропе на всю залю.

— Степане! — кличе кельнера шинкар. — Чи ви вже будили того гостя?

— Так, — відповідає кельнер, — я будив його вже три рази, а коли треба, то ще можу розбудити.

— То чому ж ви його не викинете на вулицю? — знову господар.

— Бо кожен раз, коли я його розбуджу, він виймає гаманця і наново платить рахунок.

Із цього видно, що алкоголь запаморочує пам'ять і людина не пам'ятає, що вона робить. Цей нещасний п'яниця заплатив не тільки за горілку і пиво, яке він випив та за обід, який з'їв, але ще й заплатив три рази стільки за приємність похропити над столом у коршмі.

А ось ще. Двох п'яних всіли до човна, щоб переплисти на другий берег ріки. Цілу ніч вони веслували і ніяк не могли дістатися до другого берега. Допіро над ранком, коли вже витверезилися, то побачили, що вони стоять на тому самому місці. Вони не від'їхали ані на крок, бо забули відв'язати човна.

Отже, п'янство відбирає орієнтацію. Тому п'яні люди так часто збиваються з дороги і блудять.

Святе Писання каже: "Вино — зрадник, напитки — буйність; хто на них надиться — безумець" (Іпр. 20: 1).

Далі читаємо: "Блуд, вино та напої відбирають у них розум" (Ос. 4: 11).

З цього бачимо, що й під цим оглядом, окрім науки та життєвого досвіду, Біблія також підтверджує, що вино та алкогольні напої відбирають розум. У Біблії оповідається про чотирьох єврейських юнаків, які опинилися у вавилонській неволі. Вони відмовилися від вина і напоїв, а навіть від нечистих вавилонських харчів. І що ж? Вони виявилися в десять разів розумнішими, ніж інші вавилонські юнаки (Дан. 1: 8).

У Біблії навіть про пророків і священників читаємо таке:

Бо й вони від вина спотикаються й збиваються напоями з дороги; священник і пророк спотикаються від оп'янюючих напитоків; покрані вином, ходять, мов безглузді від напою; в пізнанні похибляються та помиляються в осуді" (Іс. 28: 7). "Вони крутяться й ходять вперед та назад, як п'яний, і вся їхня мудрість мішається!" (Пс. 107: 27).

Християн IV, данський король вже в 17 столітті розумів, що алкоголь робить з розумних людей — дурнів. Між іншим, він не любив блазнів, які тоді були при всіх королівських дворах у великій пошані. Він казав:

— Пощо мені блазні? Вистачить мені напоїти когобудь з придворних і буду мати блазня.

Чи помилявся той король? Ні, бож вистачить подивитися на першого п'яницю і можна бачити блазня. І коли б того п'яницю змусити

робити те саме в тверезому стані, що він робив, коли був п'яний, то він би паленів від сорому. Тому нехай кожен, хто бере першу чарку до рук, знає, що він робить перший крок до того, щоб стати блазнем. Хто ж соромиться блазнювання, нехай не п'є ні одної чарки.

Розумів це також російський цар Петро Великий, що алкоголь робить людей нерозумними і він при допомозі алкоголю вивідував, що думають його піддані. Ось як описує одну таку подію російський письменник Д. Мережковський:

— Свист, ревіння, брязкіт розбитої посуду та погана лайка наповнювали повітря. Смог, ніби в найбруднішій коршмі. Людські обличчя були подібні до якихось звірячих морд, але найстрашніше від усіх було лице царя — широке, кругле, з дещо косим розривом великих, випуклих очей, з гострими вусиками, що стирчали догори — лице тигра... Воно було спокійне та насмішливе. Зір ясний та проникливий. Він один був тверезий і з цікавістю заглядав у самі мерзотні тайни, до відкритої середини людських душ, що виверталися перед ним у тій катівні, де знаряддям катування був алкоголь”.

Отже, Петро розумів, що “в воді своє лиш лице зобачиш, а в вині зобачиш і серце чуже”, і що “найбільше захована таємниця випливає на поверхню вина”. Тому користався він широко цим засобом і вивідував усе. Нехай ще послужить остереженням для тих, що люблять випивати і нехай вони знають, що до них не можна мати довір'я, бо ж вони в п'яному стані, виговорять і свої і чужі таємниці.

Коли людина, що любить випити, чесна, то вона сама повинна остерегти своїх друзів,

щоб вони їй жодних своїх таємниць не відкривали. Вони повинні широ сказати:

— Друзі, не кажіть мені нічого того, що ви хочете заховати в тайні. Бо я, поки тверезий і маю розум, то не скажу нікому. Але як нап'юсь, горілка запоморочить мою свідомість, тоді я за себе не ручаюся.

Цього всього, зрештою, і доказувати не треба, всі бачать і розуміють, що алкоголь одурманює людей, але п'яницям здається, що те одурманювання є хвилеве, перехідне і воно не залишає по собі жодних наслідків; людина витверезиться й буде знову нормальною. Але це помилка. Коли ви будете бити по одному й тому самому місці, то воно завжди буде боліти і, накінець, там зробиться рана. Це правда, що природа нашого організму намагається все приводити до порядку, що попускається. Але, коли б ми почали ту частину тіла чи якогось органу цусвати майже щоденно, то й природа не дасть ради. Так само мається справа і з мозком. Коли людина щораз буде його затроювати алкоголем і не дозволити йому діяти нормально, то поступово мозок у людини нівечиться. Тому людина, яка п'є алкоголь, поступово тупішає, опускається все нижче й нижче і, накінець, божеволіє або стає ідіотом. Ось приклад: Оповідав про це один з найбільших проповідників в Америці, д-р Р. Торрей:

— У 1864 році, коли Георг Маклелан був вибраний президентом Сполучених Штатів Америки, мій батько був делегатом на з'їзд до Чикаго. Ми тоді мешкали в Нью-Йорку. Мені довелось одного разу бути з батьком на одному політичному зібранні на пароплаві. Один за одним виступали з промовама самі талановиті наші промовці, але один поміж ними затьмив усіх своєю промовою.

З того часу проминуло кілька літ. Одного разу я вийшов пройтись по луці. Коли, дивлюсь, лежить щось нефоремне, жакливо брудне, хропе, мов безрога.

Я підійшов ближче і з жахом побачив, що це був той самий колишній промовець, який того пам'ятного вечора поривав усіх своїми промовами. Його подолав алкоголь. Потім він помер у домі для божевільних.

Навіть безбожний французький філософ Вольтер спостеріг і сказав, що "при п'янстві ніколи не буває тріvkих талантів". А німецький письменник Боденштедт сказав:

— Й вина не вартий той, хто п'є його, як воду.

Олександр Македонський був найбільшим завойовником, якого знає історія. Маючи всього тільки 29 років життя, він плакав, що не має більше кого завойовувати. Але на 33-му році життя помер від п'янства.

Він підкорив собі майже весь тодішній цивілізований світ, але алкоголь завоював і переміг його самого. Зрозуміло, що алкоголь насамперед запаморочив його розум, а потім погубив усе його тіло.

Річард Шерідан, англійський поет і державний діяч, був приятелем князів та королів. Але це не перешкодило йому загинути нещасним п'яницею в коршмі. Ні його здібності, ні високе становище не врятували його від згубного впливу алкоголю.

Що ж тоді говорити про простолюття? Якщо таких велетнів розуму, алкоголь зумів одурити, затемнити та ослабити їхній розум, щоб вони не бачили своєї згуби, то це тільки повинно остерегти кожну пересічну людину.

Англійський лорд Георг Байрон, великий поет, мав найбільший вплив на всю світову літературу. Він був не тільки надзвичайно ро-

зумним та талановитим, але й мав дуже високу освіту. Протезвичайна пляшка не тільки знівечила його розум та науку, але й його тіло. Коли він помер на 36 році свого життя, як п'яниця, він виглядав, як старець.

Найбільший поет і письменник коротких новел Південної Америки, Едгар-Аллен По, був свідомий, що алкоголь не тільки розбиває на куски його надію, але й руйнує його тіло, а душу пхає до вічної темряви. Але розхитаний його розум і переможена воля не могли вже опертися спокусі алкоголю, і на 42 році свого життя він помер від п'янства.

Знаменитий французький письменник-філософ, Ренан, який намагався доказати світові, що Христос був звичайною людиною і що люди можуть бути добрими і моральними без Христа і без релігії, помер також від п'янства. Алкоголь переміг його науку, розум і всю його популярність.

Такі приклади можна було б наводити без кінця, але й тих вистачить, щоб переконатися, як згубно впливає алкоголь на розум людини. Згадані вище люди не були отакими собі простими людьми; це були свого часу генії. Чому ж вони так нерозумно, без пори погубили себе? Тому, що алкоголь однаково одурманює людський розум, чи то простої, чи освіченої людини.

Нехай же трагедія цих нещасних геніїв буде пересторогою для тих, що мають звичку казати:

— Можна пити, та треба мати розум, щоб знати міру. Навіть приказок навидумували на цю тему: "Тий, та діло розумій".

Ніхто хіба не заперечить, що всі згадані особи, мали хіба настільки розуму, щоб знати міру, а однак, всі вони загинули від п'янства. Бо ж алкоголь, власне, є такою трутиною,

що затемнює розум, ослаблює волю, розпалює пристрасті, поволяє поневольно людину, аж поки опанує її цілком. Тоді вже тільки один Господь може чудом врятувати такого п'яницю.

До всього сказаного треба ще додати, що дуже помиляються ті, які думають, що випити небагато, не є шкідливим. Досліджено наукою, що одна десята краплі алкоголю на 1000 крапель крові дуже шкідливо діє на передню частину мозку і від того буде шуміти в голові.

Ті, які п'ють, мусять пам'ятати, що коли вони вип'ють навіть так мало, що й не відчують діяння алкоголю, це вже ушкоджує здібності керувати автом. Коли ж випити 10 до 30 кубічних сантиметрів алкоголю на порожній шлунок, то людина стратить здоровий розум і самоконтролю.

Отже, не можна безкарно навіть найменшими порціями алкоголю затроювати та притуплювати свій розум, той найголовніший чинник нашого життя. Бо ж від розуму залежить наше думання, наша мова і наше поступовання. Від нього також залежить наш успіх у всіх наших справах. Коли буде розумний підхід до справи та розумне його виконання, то й буде розумний наслідок, цебто успіх. Тому, не треба ушкоджувати і затемнювати свого розуму тим страшним трійливим наркотиком-алкоголем.

III.

ВПЛИВ АЛКОГОЛЮ НА ДУШУ

Запитали раз одного філософа:

— Яка найрозумніша душа?

І він відповів:

— Без сумніву та, яка найсухіша, цебто, найменше облита вином.

І це правда. Бо де алкоголь входить дверима, там розум утікає вікном. П'яна душа не може бути розумною. Алкоголь не тільки одурманює душу, але й чинить її безбожною. Одного разу відомого проповідника, Ролянда Гіля, запитав принагідно один п'яниця:

— Чи ви думаєте, що чарка горілки вже зараз прожне з мого серця Божу благодать?

— Навпаки, — відповів проповідник, — я переконаний, що Божа благодать взагалі ніколи не входила в таке серце, де горілка має таку велику владу.

І це абсолютна правда. Божа благодать, коли входить до серця людини, то звільнює її від усякої неволі, відроджує душу, робить її прагнучою святости та небесної чистоти. Але в п'яній душі не тільки Божої благодаті не може бути, але й, взагалі, нічого доброго не буває. П'янство ніколи нікого не піднесло духовно і морально, але мільйони людей довели до найбільшого гріха, кинувши їх в моральне болото.

Одного разу на великому зібранні проповідник говорив проти п'янства. У відповідному моменті він запитав присутніх:

— Кого з вас зробила морально кращим віра в Бога?

Піднеслося багато рук.

Тоді проповідник поставив друге питання:

— А кого з вас зробила кращим горілка?

І, нараз, в юрбі піднеслася одна рука. Але коли проповідник попросив розповісти, як це сталося, то виявилось, що той, хто підносить руку, був п'яний і не розумів у чім справа.

Так, історія людства не знає ні одного випадку, щоб людина від алкоголю стала святою, надхненою, доброю, та моральною. Алкоголь вбиває в душі людини всякі духовні поривання і доводить людину до рівня найгіршої тварини. Але п'яниці цього не усвідомлюють: Вони думають, що вони цілком в порядку перед Богом, що вони релігійні і навіть Божу благодать мають у своїм серці.

Одного разу в ресторані сиділи знайомі — католик і протестант. Вони попивали горілку і гаряче дискутували на релігійні теми. Кожен намагався доказати, що його релігія краща від інших. Нараз до ресторану зайшов побожний проповідник Фелікс Неф, який хотів пообідати. Протестант відразу звернувся до нього з питанням:

— Чи не правда, пане пасторе, що євангельська релігія є найкращою?

Проповідник спокійно відповів:

— Немає вам чого сперечатися за релігію, бо ж обидва ви маєте ту саму релігію, а власне — ваша релігія горілчана!

Цією вдалою відповіддю проповідник дав тим п'яницям зрозуміти, що вони однаково поклоняються пляшці і їхнім богом є алкоголь. Якоїсь ще іншої релігії у них цілком нема, бо де ж у п'яній душі може бути релігія? Хіба що релігія горілчана. Там, де людиною керує чарка, там нема місця для інших ідей. Алкогольні напитки неподільно панують над такою людиною і про ніщо більше вона не думає й думати не може. Така людина готова на всякі жертви для того свого бога-алкоголю.

Мені також довелося в житті зустріти людей, які були готові на найстрашніші жертви, щоб тільки мати алкоголь. Ось, один такий п'яниця, який дуже бідував через те, що все пропивав, раз був присутній на бесіді про антихриста. Коли ж там згадали про те, що антихрист буде прибивати печатки своїм поклонникам, п'яниця сказав:

— Нехай дадуть мені 200 золотих на місяць і я дозволю прибити на своєму чолі не тільки антихристову печатку, але й самого диявола.

Отака то духовна свідомість у п'яниці. Йому потрібні гроші на горілку і щоб їх мати, він готовий був підпорядкуватись навіть самому сатані. З цього ясно бачимо, що п'яниці — це ідолопоклонники, а їхній ідол, якому вони цілим серцем служать, це — алкоголь.

Інший знову п'яниця, коли була зайшла розмова про продаж душі сатані, сказав: "Якщо є такий чорт, що готовий купити душу, то пришліть його до мене. Я йому охоче продам свою."

Зрозуміло, що обидва ці п'яниці були безбожниками, а довела їх до цього горілка, яка витравлює з душі все святе. Буває й навпаки, що безбожництво доводить до п'янства. Але ніколи не буває, щоб п'янство привело до Бога, а безбожництво — до тверезости. Ні, ці диявольські "чесноти" співпрацюють з собою і завжди п'янство веде до безбожництва, а безбожництво — до п'янства.

У Швейцарії був випадок, що пастор запитав одну жінку, чому вона не посилає сина на лекції релігії? Вона відповіла:

— Мій син не потребує релігії. Дуби в лісі ростуть і без релігії!

— Безперечно, — відповів пастор. — Також і телята в хліві ростуть без релігії.

Через 20 років після цієї розмови, коли той “мамин дуб” вже виріс великим, не знаючи нічого про Бога, над ним відбувся суд присяжних, який засудив його на смерть за те, що він задушив свою власну маму, яка не хотіла більше давати йому грошей на горілку. Безбожність привела того юнака до п'янства, а п'янство до злочину.

Так, п'янство цілковито спотворює та калічить душу, вбиваючи в ній все прекрасне та шляхетне. І навіть коли часом і пробудиться в такій п'яній душі якийсь краще почуття, то й воно буде спотворене і фальшиве.

Прийшов раз відомий російський гуморист Милонов до свого друга Гнедича, як звичайно, п'яний, обдертий і з розкуйовдженим на голові волоссям. Гнедич почав його переконувати, щоб він опам'ятався та перестав пити. Розчулений Милонов заплакав і, показуючи на небо, сказав:

— Там... там знайду я нагороду за всі мої страждання...

— Друже, — сказав збентежений Гнедич, — ти подивись на себе в дзеркало: чи пустять тебе такого туди?

Цікаво, яку нагороду уявляв собі цей п'яниця на небі? Чи не думав він, що там вже зможе пити алкоголь без перерви і від того не треба буде терпіти нужди?

Не мало й тепер є подібних п'яниць, що терплять за свій гріх і ще й надіються за те терпіння дістати в небі нагороду. Таке викривлення та перекручення думок в душі може вчинити тільки алкоголь.

Читаючи денник нашого великого поета Тараса Шевченка, знаходимо там і таку замітку зо святом Петра і Павла:

— Сьогодні святкуємо пам'ятку двох великих благовісників любови і спокою. А у нас — величезна п'ятика з приводу престольного свята. О, святі, великі, верховні апостоли! Коли б ви знали, як ми опоганили, як знівечили проголошену вами просту, прекрасну, пресвітлу правду!... В ваше імення так звані вселенські вчителі посварились на вселенських соборах. В ваше імення римські папи крутили світом. В ваше імення кланяємось обридливим суздальським ідолам та влаштуємо жахливі вакханалії (п'ятики).

Це не диво, що люди роблять зло, бо ж “увесь світ лежить у злі” (1 Ів. 5: 19). Але аж страшно робиться, коли люди роблять різні гідоти в імення Боже та в імення святих. Наприклад, Різдво — п'ятика, Великдень — п'ятика, Петра і Павла — п'ятика. Звідки люди та ще й християни, взяли таке нехристиянське розуміння? Чому люди навіть те, що повинно їм нагадувати про святість, чистоту, тверезість, завершують п'ятикою? Таке викривлення і такий духовний хаос в душі, робить тільки алкоголь.

Тому, коли хочемо мати ясне, чисте та святе розуміння Божої волі, коли хочемо знати дійсну правду Божу та як служити Богові по-правді, то бережімо свої душі навіть від найменшого впливу алкоголю. Алкоголь — це грабіжник, що ограблює нашу душу з духовних чеснот, але й приголомшує її так, що вона втрачає свідомість своєї гідности та свого призначення. Алкоголь — вбиває душу.

IV.

ВПЛИВ АЛЬКОГОЛЮ НА ВОЛЮ.

Алькоголь так сильно впливає на мозок, що ті, які його п'ють, мимо своєї волі стають нелояльними, а навіть зрадниками. Чому? Бо алкоголь паралізує здержуючий чинник в мозку, викривлює логічні міркування та затемнює розум так, що людина не розбирається, з ким говорить і про що говорить. Тому, люди на відповідальних місцях, коли вони п'ють, вони є дуже небезпечні для держави. Вони не навмисне можуть проговорюватись, де не треба, або, в запамороченому своєму розумі, можуть поробити неправильні рішення. Часом державні мужі, в дружній невинній бесіді при чарці із закордонними дипломатами, можуть наговорити такого, що може викликати великі міждержавні непорозуміння. Советські дипломати особливо майстерно використовують такі дружні розмови при чарці горілки. Тому вони їй не шкодують її своїм гостям.

Коли запитали американського генерала Маршала: "Де наша національна безпека була найбільш загрожена?" він відповів.

— В склянці вина в готелевій коршмі "Мейфлауер".

Ця коршма знаходиться у Вашингтоні, де, звичайно, випивають найвищі урядовці та дипломати, що перебувають у Вашингтоні.

Отже, генерал Маршал добре знав, де найбільша небезпека для країни: "в склянці вина". Бо п'яний урядовець чи дипломат не має волі, не має стримання і не має розуму, і може виговорити все, що знає і, таким чином стане зрадником нехотячи.

Алькоголь має ту силу, що він опановує чи, вірніше, нівечить людську волю, збуджую-

чи в людині до себе спрагу. Зрештою, таку саму особливість мають всі наркотики. Це означає, що коли людина нап'ється кілька разів, то їй вже буде тягнути до пиття і то так сильно, що людина нічого не пожаліє, щоб тільки роздобути горілки чи хоч пива. Після кожної випивки та спрага помножується, а воля, яка мала б стримувати людину від алкоголю, все слабшає, аж поки людина стане повним невідьником алкоголю. Притім, алкоголь не задовольняється певною нормою, а все спонукує свого невідьника з кожним разом підносити норму. На це впливають як психологічні так і фізичні прояви життя.

Психологічно тяга до алкоголю пояснюється так: нервова система кожної людини має певний нормальний рівень вражливості, до якої людина привикає. Коли ж людина п'є, то алкоголь придушує ту вражливість. Зате, коли людина витверезується, тоді приходить реакція. Нерви, отруті алкоголем, робляться щораз більш вражливі, ніж були перед тим і людина робиться неспокійною. І, щоб заспокоїти себе, людина відчуває потребу випити, щоб знову придушити свої нерви. Виявом нервовості, звичайно, буває, що в людини тремтять руки. У деяких п'яниць вони так трясуться, що вони не можуть втримати ложки. Отже, не знаючи інших засобів для заспокоєння, п'яниця заспокоює себе горілкою. Так людина попадає в замкнене коло, все п'є і п'є, щоб заспокоїти себе, а тимчасом, після кожної випивки вона робиться щораз більш неспокійною, бо алкоголь щораз більше розстроює її нерви.

Цілком подібні і фізичні причини. Алькоголь вичерпує людину, змучує її, затроює, відбирає апетит. І коли людина витверезується, то почувається дуже зле: болить голова, тош-

нить її, все тіло, немов побите, приходиться сонливості, втома. Щоб піднести і поправити своє самопочування, підбадьорити себе, додати собі апетиту і, взагалі, знечулити в собі всі прикриті почування, то їй треба "похмелитися", щоби випити. І тут людина попадає в друге чародійне коло: п'є, щоб привести себе до нормального стану і чим більше п'є, тим більше порушує свій нормальний стан. Бо ж алкоголь провадить до ненормальності.

І, ось, тому, що алкоголь справді заспокоює, бо приголомшує нерви і справді поправляє фізичне самопочуття, бо знечулює організм, то людина це чомусь добре пам'ятає і тягнеться до цього. А на те, що після кожної випивки, стає щораз гірше, то людина цього чомусь не хоче зауважувати, щоб переконатися, що то власне алкоголь спричинює її терпіння. Лікуватися алкоголем, це все одно, що гасити соломою пожегу. І, нема сумніву, що багато тих, які п'ють це добре розуміють, а однак не можуть опертись спокусі, — у них є бажання мати знову ті ілюзії, які дає алкоголь. Не можуть опертись ще й тому, що алкоголь паралізує їх волю робить людину своїм слухняним невільниким, а тому й п'яницям так важко відмовитися від чарки.

Спостережено лікарями, що алкоголь не тільки паралізує, ослаблює, але й цілком нищить в людині силу волі тому, що він нищить ті клітини в мозкові, де міститься воля. Ще не досліджено, чому власне алкоголь в першу чергу нищить ті клітини і якою силою це робиться, тому вчені лікарі назвали цю загадку силу алкоголю "фактор Х".

Ось, що про це сказав знаменитий американський лікар Фридрих Лімер на 104 річному з'їзді "Об'єднання Медиків Америки":

— Хоч кожен п'ючий алкоголь подає свої власні спеціальні причини, чому він п'є, то головною причиною п'янства, спільною для всіх, є так званий таємничий "фактор Х", який означає втрату контролю. Правда, ця втрата контролю не в усіх однаково проявляється. В одних вона проявляється скоро, в інших вона стримується психічною та фізичною силою. Але в усіх тих, що п'ють, ця втрата контролю повстає внаслідок зміни в мозкових клітинах, які викликає алкоголь.

Коли алкоголь уживається в більшій кількості, він просто "зістругує" якраз власні ті клітини, в яких міститься сила волі і ті клітини ніколи більше не відбудовуються організмом. Таким чином, після кожної солідної випивки, в людині все менше залишається сили волі та розсудку. Майже нема таких алкоголиків, що почали пити з наміром бути алкоголиками. Ні, але випитий ними алкоголь, поробив їх безпомічними і нездібними контролювати своє життя. Бо якраз та частина мозку, яка мала б сказати людині, коли треба перестати пити, вона обезвладнюється алкоголем. Тому п'яницям є просто неможливим пити помірквано. Один раз втрачений контроль, є назавжди втрачений, тому що ті мозкові клітини, в яких міститься воля, раз знищені алкоголем, ніколи більше не відбудовуються. Є тільки одна можливість, коли ще звичайний алкоголик може контролювати себе, це якщо він цілковито і постійно буде стримуватись від алкоголю. Але найменша доза алкоголю знищить той остоток самоконтролю.

Найбільші п'яниці мають за собою частину якогось часу, коли вони пили "нормально", поки непомітно не перекрочили границі до царства безконтрольного хворобливого п'ян-

ства. Абсолютно, кожен у віці біля 50 років життя дуже скоро переходить з поміркованого п'яниці налогового алькоголика. Багато є таких, що починають пити тільки тому, що мають засоби, а не мають якоїсь реальної мети в житті. І, для того, щоб якось веселіше провести час, вони потрохи п'ють. І, нараз, несподівано для себе, робляться алькоголиками і навіки пропадають людьми.

У нашому сучасному американському житті існує жахливе явище, коли робиться на людей великий тиск, щоб вони пили без огляду на те, до чого це їх допровадить. Це робиться товариствами, рекламуванням, фільмами, через радіо й телевізію. Особа, яка не п'є, осуджується своїм суспільством, рахується диваком і нерозумним. І люди, щоб пристосуватися до свого оточення, мимоволі п'ють, а потім, нараз, спостерігають, що вони вже й не можуть не пити. Часом трапляється, що деякі сильніші люди, покинуть пити самі, але більшість потребують вже духовної або лікарської допомоги, щоб могли стриматися від пиття.

Нехай ця заява славного лікаря послужить осторогою і для наших читачів. Бож українські мозки такі самі, як і американські і той самий алькоголь, що нищить волю американців, так само нищить і волю українців.

Наскільки алькоголь поневолює людину, нехай вияснять оці приклади:

До одного купця прийшов робітник, який любив випивати, і просив праці. Купець відповів:

— Я охоче дам вам працю і то на довший час, але наперед мушу вам зробити невеликий іспит.

— Який саме? — спитався цікавий робітник.

— А ось який, — відповів купець. — Ви повинні цілу годину посидіти у цій кімнаті. На столі увесь час стоятиме чарка горілки, якої ви не повинні зачіпати. Після години часу зайдіть з неторкненою горілкою до мого кабінету і отримаєте працю.

Купець вийшов, а робітник залишився зо своєю спокусою. Він спочатку сміявся в душі з цього наївного купця і думав, що це дитяча спроба. Але не проминуло і півгодини, як до купця ввійшла служниця і сказала, що перед хвилиною робітник вийшов з кімнати, залишивши на столі порожню чарку. А потім розповіли тому купцеві, що робітник, який приходив до нього за працею, одягнений в лахміття, замерз в рові за містом, будучи п'яним.

Оце таку силу має одна чарка для п'яниці! Вона притягнула його до себе в таку рішучу хвилину. Вона відірвала його від усіх добрих замірів і затягнула до погибелі. І не вистачило в нього настільки сили волі, щоб опертися спокусі на протязі тільки однієї півгодини.

А ось, другий приклад: один великий п'яниця довів свою родину до того, що не було чого їсти, і не було в що одітися, не було чим у печі запалити. А до всієї цієї нужди, дружина його важко захворіла. Але тому, що п'яниця любив свою дружину, він тепер був у розпачі.

Стоячи біля ліжка своєї вмираючої дружини, він урочисто присягнув, що ніколи не буде пити горілки, хіба що з її руки. Але присяга не могла вже врятувати вмираючої дружини. Вона померла і тіло її ли до труни. Всі люди розійшлися, лягали спати, а бідного п'яницю охолювала мовірна туга за дружиною і за горі.

не видержав, привичка перемогла. Узявши шклянку, налив туди горілки і, щоб не зломити присяги, вложив шклянку до закостенілої руки дружини, випив “з її рук”.

Страшна привичка, ганебне невірництво! Ясно, що й цей нещасний п'яниця не дотримав своєї присяги, бо ж п'яниці не мають волі, не мають жодного стримання. Вся їхня воля скерована тільки до одного напрямку, щоб випити горілки. Поза тим, вони безвольні, безхарактерні, в яких уже немає навіть почуття людської гідності. Вони дозволять собі наплювати в обличчя, навіть дадуть побити себе, щоб тільки їм дали випити. Всі їхні думки, все ество, все їхнє життя обертається тільки навколо горілки. Вони подекуди готові навіть працювати, поки їх алкоголь цілком не зломить, якщо їм обіцяють дати випити. І п'яниця завжди знайде для себе якесь виправдання, чому йому треба пити.

Під час прогібіції в Америці судили за те, що людина вп'ється. Ось суддя питає одного обвинуваченого, навіщо він впився. І той висловив:

— Пане суддя, я не мав заміру випити нараз цілу пляшку, але мусів, бо згубив корка.

Ну, хіба це не причина? Адже ж не можна залишити пляшку не закритою, значить, треба було випити горілку, щоб не розлилась.

Ось, сидить собі такий “інтелігентний” п'яниця і починає філософствувати:

— Чи повинен я випити ще одну чарку? Шлунок мій каже “так”, а голова каже “ні”. Але голова розумніша від шлунка, а розумніший завжди повинен уступити; тому вип'ю ще одну чарку.

Ця нерозумна філософія показує, що п'яниці завжди відкидають голос здорового роз-

судку, а піддаються пристрасті. Тому на світі дуже мало поміркованих п'яниць.

Бувають навіть випадки, що людина покине лити, а потім якийсь випадок його знову похне в безодню того зла. Такий випадок був одного разу в Америці в місті Брукліні.

Один шинкар посипав хідника біля свого шинку опилками, намоченими горілкою. Тудою проходив якраз колишній великий п'яниця, що давно вже перестав пити. Коли він відчув цей спокусливий запах, в нім зродилася така спрага випити, що він не витримав, зайшов до коршми і знову напився. Він повинен був утікати із загрозової території, але для цього в нього не було волі. Попередне п'янство знищило його волю.

Напевно не один той, що любить випити, буде сміятися з оцих прикладів і казатиме в своєму серці: “Ну, я ще не такий нерозумний, в мене ще є досить волі, щоб випити стільки, скільки я хочу”.

Не заперечую, що такі люди можуть знайтися. Але ми вже не одного бачили з таких хвальків, як вони, зо своєю “сильною волею” лазили навколішки по болоті.

Зрозуміло, що алкоголь спочатку не знищить усіх духових сил. І коли у кого з тих, що п'ють, ще є якась воля, то нехай вони не допроваджують себе до того, щоб алкоголь знищив її дорешти. Поки не пізно, треба напружити всю свою волю і покинути алкоголь.

V.

ВПЛИВ АЛЬКОГОЛЮ НА МОРАЛЬНІСТЬ

Знаменитий англійський економіст Арнольд Тойнбі дослідив, що не менше як 16 великих націй з їх цивілізацією загинули в наслідок морального розкладу. Історія ж свідчить, що головні причини їхнього морального розкладу були в алкогольних напитках. Це показує, що алкоголь змітає з лица землі не тільки одиниці та родини, затруєні тією отруєю, але також цілі народи.

Є припущення, що й на початку віків алкогольні напитки відіграли вирішальну роль в моральному розкладі людства, яке дійшло до такого беззаконня, що Сам Господь не міг його стерпіти і знищив світ потопом. Бо хоча Бог і довготерпеливий, але Він також і справедливий, і велика злочинність людства чи окремих націй, стягає суд Божий на цілу націю.

Відомий англійський юрист Вілліам Блекстон доказує, що вся алкогольна індустрія і торгівля повинні бути признані в державі не-легальними. Ось його міркування:

— Річ морально нечиста і несправедлива не може бути по справедливості легальна і не може мати опертя на загальних законах. Згідно тих законів усе, що одобрено Богом, є справедливим, але все те, що не одобрено Богом, — несправедливе. Предмети торгівлі, щоб бути легальними, мусять бути одночасно і моральними. Але торгівля алкоголем не є моральною. Вона, ніби навмисне спрямована на те, щоб псувати, ломити, нищити та викорінювати все те, що є дорогоцінне як для Бога, а також для людей. Торгівля алкоголем не має в собі ніякого доброго впливу на ушля-

хтення людей, не має ні однієї рисочки чогось вищого, святого.

Коротко кажучи, алкоголь якраз нищить все те, що моральне; тому розповсюдження його є неморальним чином, а тим самим і неповинно бути легальним. Сьогодні світ іде шибкими кроками до найвищого щабля несправедливості та злочинства. Список людських гріхів досяг стратосфери. І вживання алкоголю є одним із самих сильних факторів, що пхає людство в ту страшну безодню морального упадку.

Досліджено, що, напр., в Америці за один тільки 1953 рік було доконано 2.036.510 головніших злочинів. З них 65% були доконані під впливом алкоголю. Тому не можна до тієї диявольської сили ставитися байдуже й недоцінювати її. А метою цієї праці не є залякувати когось. На підставі статистичних даних за згаданий уже 1953 рік, з числа згаданих злочинств, під впливом алкоголю було доконано 4600 вбивств, 11206 знасилувань і 54758 грабункових нападів.

Маючи перед собою оці страшні, написані кров'ю цифри, кожна свідомо людина не може бути байдужою до справи алкоголю. Дорогий друже, коли ти не бажаєш бути вбитим або ограбленим, то намагайся всіма силами та засобами поборювати пиття алкоголю. Якщо тобі дорога честь твоєї дружини та твоїх дітей і ти не хочеш, щоб вони були обезславлені, то поборюй пиття алкоголю в усіх його формах.

У російського поета Майкова є вірш, під назвою "Дух віку". В цьому вірші змальовується чистий та чесний юнак, якого зводить той "дух віку" Юнак спротивляється, а дух все манить його і каже:

“Ми честь здобудем, багатств назбираєм,
На це є різні дороги...”

— А сумління?... — питає юнак.

— Ну, що ж!... У вині його втопимо! —
відповів дух.

На превеликий жаль так воно є. Люди,
дійсно, топлять свою совість в вині чи горілці,
тому й поступки їхні безсумлінні і неморальні.

Існує в літературі арабська легенда, що
одному молодому юнакові з'явився диявол і
сказав:

— Ти мусиш умерти, але я маю владу да-
рувати тобі життя на слідуєчих умовах: або
ти вб'єш свого батька, або знасилуєш свою
сестру, або питимеш горілку.

Тяжко зажурився бідний юнак. Убити
батька або знеславити свою сестру, це не змі-
щалося навіть в його голові. А жити бажало-
ся. Тому, видалось йому, що єдиним ви-
ходом з положення, це почати пити горілку.

І ось, упившись, він прийшов додому й
почав приставати до сестри. Батько ж почав
боронити дочку і син, розлютившись, убив
батька і в озвірінню знасилував також сестру.

Це тільки легенда, але вона показує дійс-
ну правду, що п'яна людина втрачає всякі мо-
ральні закони та норми. Ця страшна легенда
вічно повторюється на наших очах, але люди
мало на це звертають уваги. Чи тих 4600 вби-
тих і 11206 знасилуваних лише в Америці на
протязі одного 1953-го року не є тисячекрат-
ним повторенням тієї легенди? О, ні, це не є
тільки легенда, це страшна дійсність що жа-
хом проймає тверезих людей. Бо ж алкоголь
позбавляє і їх безпечного та спокійного жит-
тя. Бо ж ніхто не може бути певний, що п'я-
ні злочинці не нападуть на нього. Алкоголь,
— це ворог, що йому повинна бути проголо-
шена беззастережна війна.

Знаменитий італійський маляр Леонардо
да Вінчі малював велику картину “Тайна Вече-
ря”. Хоча маляр і мав плян тієї картини в го-
лові, то все ж таки, щоб намалювати картину
добре, він підшукував відповідних обличчя які
б своїм віком та виглядом відповідали тому
чи іншому апостолові. Найтрудніше йому бу-
ло знайти відповідне обличчя, щоб відобрази-
ти на картині Христа. Після довгих розшуків
він зустрів одного разу юнака Петра Банденел-
лі, який співав у катедральному хорі в місті
Мілані. Ніжні риси його обличчя і пречудовий
вигляд були, власне, такі, яких саме шукав
знаменитий маляр.

Від тоді пройшло чимало літ. Картина бу-
ла вже майже готова, бракувало на ній ще
обличчя Юди. Маляр знову попав у клопіт,
бо ніяк не міг знайти відповідного лица, яке,
на його думку, повинен був мати Юда. Але,
накінець, в якійсь препоганій коршмі, він зна-
йшов те, чого шукав.

Одного разу позуючий “Юда”, придивив-
шись до картини, сказав до маляра:

— Пане, ви вже раз мене малювали.

Маляр остовпів від жаху. Він довідався, що
це той самий Петро Банденеллі, з якого він
колись намалював обличчя Христа.

Що ж сталося? Чому та людина так страш-
но перемінилася?

Отже, після першого позування, Банденел-
лі поїхав до Риму вчитися музики. Там він по-
пав між лихе товариство і, під його впливом,
почав пити, а потім красти та віддаватись
розпусті. І це привело його до повного мо-
рального занепаду, що й відбилося на його об-
личчі.

Треба тільки добре приглянутися до об-
личчя п'яниці, а ще краще придивитися до їх
морального життя і можна переконатися, як

переконався Леонардо да Вінчі. Алькоголь ніколи не робить людей хриstopодібними, а завжди — юдоподібними. Навіть невелика частина алькоголю нівечить людську моральність.

Був одного разу в місті Сан Франциско в Америці випадок. П'яний чоловік заманив до свого авта дві малих дівчинки, завіз їх в лісисту місцевість за містом і там заставив їх тягнути жереба, щоб побачити, котра з них має стати його жертвою. Жереб випав на 6-ти літню дівчинку, яку він брутально знасилував на очах переляканої 8-річної її товаришки. А потім він їх там і покинув, одну напівмертву від насилля, а другу — від жаху. Допіро за якийсь час знайшли їх там люди, довідалися про все і дали порятунок.

Ось, що робить алькоголь з мораллю людей. Він не шанує навіть малих дітей, то як же можна мати до нього хоча б найменшу пошану? Як можна любити його, давати гроші на його продукцію та ще й самому вживати його? Я глибоко переконаний, що відповідальність за всі злочини, що постають через алькоголь, лягає на всіх, хто яким-будь способом підтримує цю диявольську працю напоювання людей і позбавлення їх всяких моральних чеснот. Навіть ті, що самі не п'ють, а тим самим матеріально не підтримують алькогольної продукції, але спокійно мовчать та весело сміються з п'яних, також і вони є відповідальні за всю злочинність, яка постає через алькоголь. Бо, кажуть люди, "мовчанка — знак згоди". Коли хтось, бачучи зло, мовчить, не протестує і воно його не хвилює й не тривожить, то він є спільником того зла.

Один із семи грецьких мудреців Піттаx, будучи якийсь час правителем своєї батьківщини, видав був закона, на підставі якого, ко-

жен, що звершив якийсь переступ у п'яному стані, підлягав подвійній карі, яку передбачував закон у подібних випадках. А грецькі філософи Платон і Аристотель не могли нахвалитися тим мудрим зарядженням.

Нажаль, сьогодні робиться навпаки, зроблений переступ у п'яному стані карається легше. Тому то й поширюється злочинність п'яниць до страшенно великих розмірів. Бо багато злочинців навмисне напиваються перед своїм злочином, щоб їх легше карали, якщо зловлять.

Отже, ці грецькі мудреці були безперечно праві. Бо ж всім відомо, що горілка до добра не веде, то навіщо ж її п'ють? То ж задурманювати самого себе та випустити демона до своєї душі, вже є великим злочином. Тільки за це одне вже треба карати і тих, що п'ють алькоголь і тих, що його продають. Коли ж вони, будучи п'яними, зроблять якесь зло, то само собою зрозуміло, повинні бути покарані подвійно.

Цікаво зауважити, що на кожний випадок смерти від укусу скаженої собаки, припадає 10 тисяч смертей від алькоголю. Проте кожну таку скажену собаку вбивають, а продавцям алькоголю дають дозвіл, щоб вбивали наступну десятку тисяч. Чи це не безглуздя?

Святе Писання, та найбільш авторитетна моральна наука, рівно ж остерігає перед алькоголем такими словами: "І не впивайтесь вином, в якому розпушта" (Єф. 5: 18). Ясно, що розпушта не в свіжому вині, цебто не в виноградному сокові, а в алькоголеві, який витворюється з вина шляхом ферментації. Отже, ясно, що розпушта в вині, в горілці, в пиві і в усіх напінках, які мають в собі алькоголь. Це ясно показує, що й за Святим Писанням аль-

когольні напитки неморальні, бо в них розпуста.

Далі читаємо такі слова: “Не приглядайся до вина, як в кубковій грає, як гарно світиться й легко осідає! Опісля воно укусить як гадюка, немов гаспид отрути впустить. Очима будеш на чужих жінок дивитись і серце твоє про розпусне промовлятиме” (Пр. 23: 31-33). То ж і з тих слів бачимо, що алкоголь — це отрута гадюки, яка затроє найперше душу розпустою, а потім нищить і тіло.

Візьмим ще такі слова: “Горе тим, що з ранку вже шукають напоїв та й до ночі розпалюють себе вином; зате й безодня розкрилась широко й без міри роззявила пащу свою. І піде туди слава їх і багатство їх, і шум з усіма їх веселощами” (Іс. 5: 11-14).

Так воно дійсно є, що хто став на дорозу алкоголю, той прямує до безодні. І в ту безодню найперше піде їхня слава, бо алкоголь робить людей розпусниками, злочинцями та нерозумними, цебто цілковито ограблює людину з того, що чинить людей славними. Потім в ту ж безодню піде їх багатство і вони стануть нуждарями та жебраками. Туди ж піде їхній шум, цебто нестане грошей та фізичної сили, то й закінчатся шумні бенкети та шумні скандали. Підуть туди і всі веселощі, і п'яниці залишаться лише горе, сум, недуги та нужда. А після всього полетить до тієї безодні і сам п'яниця.

Отаку то страшну майбутність відкриває для п'яниць Слово Боже і воно нічого не перебільшує; якраз так робиться, як воно подає.

Таким чином, осуджуючи розпусту та злочинність, мусимо осудити і алкоголь, бо в ньому розпуста і він доводить до злочинства. Отже, хто не хотів би бути затроєним отруєю

гадюки, нехай бережеться алкоголю; хто не хоче загинути в безодні морального упадку, нехай не розпалює себе алкогольними напитками.

VI.

ВПЛИВ АЛЬКОГОЛЮ НА АВТОРИТЕТ ЛЮДИНИ

Є багато людей, що хоча вони і п'ють, але ще мають на стільки свідомості, щоб не зичити цього іншим. Особливо батьки ніяк не бажали б, щоб їхні діти були п'яницями. Але щоб стримати інших від зла, щоб їх переконати, що п'янство є зло, то треба мати авторитет. Але власне п'янство батьків чи інших наставників цілком руйнує їхній авторитет.

Ось, на Різдво хлопчики пішли колядувати. Виколядували трохи грошей та й вирішили купити літру денатурату й напитися, бо ж так роблять “старші”. Знайшлася навіть якась добросердечна мати, що взялася “те добро” відповідно приготувати і малі хлопці влаштували свій бенкет. До півночі потім батьки й матері шукали своїх дітей, які п'яні не могли потрапити додому. А вдома батько, знявши пояса, починав виганяти синові з голови хміль.

На другу ніч синок сидів на лавці, а батько біля півночі вертався додому п'яний, з великим синяком на чолі. Батько всунувся до хати, ліг на долівці та й заснув.

А малі вчорашні гультяї, що з цікавості прийшли слідом за старим гультьєм аж до хати, жартуючи, казали:

— А ну, Івасю, злізь-но з лавки, зніми пояса, та потягни тата так, як він учора тебе!

Зрозуміло, що з поради хлопців Івась не скористав, але зате і батькова вчорашня наука не принесла йому найменшої користі і він при першій можливості буде пити так, як і його батько. Та ще й батькові колись відплатить за науку.

Неможливо навчити дітей добра, не давши їм доброго прикладу. І, взагалі, ніхто не прийме моральної науки від того, хто сам тієї науки не виконує.

Ось, інший батько зимового недільного дня вийшов з хати і пішов просто через майдан до коршми, залишаючи на свіжому снігу свої сліди. Аж чує, що хтось за ним іде. Він оглядається, а це його синок.

— А ти куди пустився? — грізно крикнув батько.

— Я, тату, йду по твоїх слідах, — відповів хлопчина.

Отже, діти майже завжди йдуть слідами своїх батьків. І коли ті сліди погані, то батьки хочуть карою змусити дітей не ходити тими слідами. Але це, звичайно, не вдається, бо батьки не мають тоді в дітей авторитету. Батьки, що самі роблять щось поганого, не можуть, а навіть не мають морального права, заборонити дітям, щоб вони не робили того самого. Так і з алкоголем. Хто п'є, той не може заборонити пити і своїм дітям.

Було це в Англії, коли уряд та краща частина населення розпочали боротьбу проти п'янства. В одному містечку був п'яниця, що приносив для міської управи багато клопоту. Накінець вирішили його покарати. Посадили його до клітки і виставили на публічне позорище. Навколо нього стояли люди: насміхалися з нього, жартували, докоряли, навчали і т. ін. Одна маленька дівчинка запитала свого тата:

— Тату, чому його посадили до клітки?

— Тому, що він непоправний п'яниця, — відповів батько.

— Тату, а коли вже тебе посадять до клітки? — запитала в простоті серця дівчина, знаючи, що й її батько п'яниця.

Батькові стало дуже соромно і лячно при думці, що його маленька дитина вже розуміє, ким він є. І він вирішив залишити п'янство. Може він тоді здобуде авторитет у своєї дитини і вона змінить про нього свою думку, як п'яницю, якого треба посадити до клітки. Батьки, які приходять додому п'яними, ніколи не будуть мати пошани від своїх дітей. Наприклад, алкоголь робить людину нерозумною, і коли такий батько прийде п'яний додому, почне говорити та робити невідомо що, почне падати на долівку, качатися, лаятися, товктися, то діти думають, що це найбільший дурень. І таким завжди будуть уважати свого батька. І найчастіше буває так, що діти дуже бояться своїх п'яниць-батьків, але не шанують їх.

Прийшла одна вдова з праці, з'їла кусочок сухого хліба і вже задоволена. Але жаль їй свого синочка. Йому маленькому щось би кращого треба. У комірці було трошки молока, яке вона бажала продати. Але тепер вирішила дати його синові.

— Піди, Івасю, до комірчини і принеси собі молока.

Синок з радістю побіг, але за хвилину вернувся назад, кинувся до матері і заплакав.

— Що з тобою, сину? — питає мати.

— Мамо, боюся, там стоять татові чоботи, — відповів перестрашений хлопець.

— Ну то що, як стоять?

— Боюся, мамо, вони б'ються.

І мати собі заплакала. Вона пригадала, як багато ті чоботи билися, скільки їй від них дісталось, а також її синочкові. Хлопча налякався їх при житті батька, тому й боявся ще й тепер. Пішла мати сама до комірки, сховала чоботи під лавку і принесла молоко.

Отакій авторитет залишають по собі п'яниці!

Тому, батьки, коли ви бажаєте виховати своїх дітей у тверезості на добрих, розумних та працьовитих одиниць, негайно перестаньте пити алкогольні напитки. Бо мусите знати ще й те, що, вживаючи алкогольних напитоків, ви не тільки втрачаєте пошану і авторитет у своїх дітей, що маєте, але й передаєте свою пристрасть до алкоголю тим дітям, що можуть від вас народитися. Звичайно, завжди діти від п'ючих батьків бувають п'яницями, але про це буде мова далі.

Після батьків, у справі виховання молоді, велику роль відіграють священники, якщо вони мають в очах молоді авторитет. Але, якщо священники самі не тримаються того, чого навчають, то їхня наука не принесе жодної користі.

Ось, в одному селі помер коршмар, а тоді коршму після нього хотів перебрати мельник. Але священник зібрав громаду і запропонував, щоб громада постановила закрити в селі коршму назавжди. Він би, священник, підписав би це рішення своєю власною рукою і послав би для підтвердження до архиєрея. І це було б дуже корисним для всього села.

Старші люди, а за ними й жінки, почали казати, що священник говорить правду. Але тут відізався мельник.

— Це правда, що від такого рішення буде користь, але не відомо, кому: громаді чи священникові. Бо ж батюшка завжди собі горіл-

ку привозить з міста, то йому не треба коршми.

А користь для священника була б напевно, коли б архиєрей почав те рішення читати та похвалювати.

Люди тільки засміялися, а священник не мав що сказати на своє оправдання. Бо, справді, що ж він міг сказати? Бо ж дійсно, хто собі з міста привозив горілку, то йому в селі коршма непотрібна. Щоб якимсь зло викоринити, то найперше треба самому його позбутися. А коли священники разом з усіма людьми п'ють алкоголь, то вони не можуть проти алкоголю боротися.

У 1908 році постала в деяких передових людей ідея реформи православної церкви в Росії. Коли ж св. Синод розіслав питання всім єпископам: "Які реформи необхідно провести в православної церкві?" то тільки один єдиний на всю Росію самарський єпископ Костянтин, особливо настоював на тому, щоб "розпочати боротьбу проти основного зла, яке підриває духовне життя та сили народу — це п'янство".

Треба тільки подумати, — зо всієї маси єпископів, архиєрів і священників великої російської імперії (сюди належали й українські єпископи) тільки один єпископ звернув на п'янство увагу. Чи ж в інших єпархіях народ не п'янував? Але, як видно, для всіх інших духовників, п'янство не було злом і не кидалось їм в очі. Бо коли п'янувало саме духовенство, то й не дивота, що воно мусіло мовчати; бо хоча б воно і заговорило, то їх слова нічого не помогли б. Отже, духовенство, яке само п'є алкогольні напитки, не може мати авторитету в боротьбі з алкоголем.

Велику роль в цій боротьбі могли б відіграти лікарі, коли б вони самі не пили. А

так, що ж? Алькоголь нівечить і їхній авторитет.

Одного разу на всеросійському з'їзді лікарів у Москві, було піднесене питання про заборони боротьби з п'янством. Під час дискусії, хтось запропонував, просити уряд, щоб він видав закон про обов'язкове і примусове лікування алькоголиків. Присутні вхопилися за цей проект. Тоді встав один провінціальний лікар та й каже:

— Коли б цього закона видати і застосувати його негайно, то, я боюся, щоб багато хто з нас, що зібрані тут, самі першими, замість вернутися зо з'їзду додому, опинилися б у лікарнях для примусового лікування.

З'їзд був засоромлений і проект для примусового лікування алькоголиків був залишений.

Отже, що такі лікарі можуть зробити проти п'янства, якщо їх самих треба лікувати від цієї хвороби.

У Сполучених Штатах Америки був відомий спортсмен Бейбі Рутс. Одного разу заатакували його алькогольні промисловці, щоб він сфотографувався з пляшкою пива для реклами. За це йому пропонували великі гроші. Але Бейбі Рутс відповів:

— Як я можу погодитися фотографуватися з пляшкою пива, якщо я ворог пива і якщо я в своїх автографах, які роздаю молоді, часто остерігаю їх перед пивом, як перед дуже страшною отруєю, яка руйнує їхнє здоров'я та сили?

Тільки такі люди можуть мати авторитет і можуть успішно боротися з п'янством.

VII.

ВПЛИВ АЛЬКОГОЛЮ НА РОДИННЕ ЖИТТЯ

Алькоголь буквально нищить родинне життя. Наприклад, в Америці за 1953 рік офіційно, цебто через суд, розвелася 370.000 пар. З того 222.000, цебто 60%, розвелися з причини п'янства. Отже, за один рік, в одній тільки країні, алькоголь зруйнував 222.000 родин. Але це ще не все. Скільки ж то родин, хоча й не розійшлися, але були зруйновані.

Ось, повінчалася молода пара. Майбутнє життя малювалося їм безперервним щастям, але хробак п'янства підгриз це щастя. Муж почав заходити вечорами до коршми і з кожним часом частіш і частіш. Для молодої жінки це приносило багато горя. Час минав і ідеал її серця, її коханий чоловік зробився налоговим п'яницею.

Одного разу, не стерпівши, вона пішла до шинку і крикнула до шинкаря:

— Де мій муж! Віддайте мені моєго мужа!

— Он, там ваш муж, — відповів шинкар, показуючи в кут, де над столом хропив п'яний мужчина. — Заберіть собі його.

— Що! Хіба то мій муж?! О, що ж ви з нього зробили! У віщо ви його обернули! Верніть мені його таким, яким він був, коли я його пізнала!

Така пара ще офіційно не розвелася, але чи вона вже не зруйнована? Ця нещасна жінка ніколи вже не одержить свого чоловіка таким, яким вона його пізнала.

Або ось, другий приклад: У місті Енсвілл в Америці ще цілком молодий батько, повертаючись з праці, через відчинені двері в шинку, побачив свою дружину, що спокійно

сиділа біля столу і пила. Він давно вже знав, що вона п'є, часто їй за це докоряв, але з того виходив тільки скандал. Він тяжко журився, але коли він застав її вдома, він ще міг це переносити. Коли ж він її побачив у коршмі, життя його нараз згубило всякий сенс. Він побачив, що прийшов для нього трагічний кінець.

Прийшовши додому, він застав своїх дітей у холодному приміщенні, голодних, немитих. Він подивився до кухні й побачив, що там немає жодної їжі. Розпитуючи дітей, він довідався, що його дружина не тільки потрапила пропити всі гроші, які він їй залишив на харчі, але й продала вугілля, яке він купив на зиму.

Сльози невимовного горя й розпуки покотилися по його обличчі. Велика журба за долю дітей огорнула його. Придушеним від ридання голосом він пропонує дітям іти за ним, чи залишатися з мамою.

— Куди ж ти, тату, хочеш іти? — питають діти.

— Туди, звідки ніхто не вертається, — відповів батько з розбитим серцем.

— Діти зрозуміли страшне рішення батька, однак, обое почали просити, щоб тато забрав їх з собою і не залишив на знущання п'яниці-матері.

Батько дістав револьвера, постріляв дітей, а накінець покінчив з собою.

За якийсь час приходять жінка, знаходить всю свою родину мертвою, а на столі записку такого змісту:

— Я прийшов додому і знайшов лише дітей голодних і немитих. Ти потрапила всі гроші та ще й вугілля пропити. Я збагнув, що моє життя пропало. Я дав дітям зрозуміти,

що я хочу зробити і вони мене просили не залишати їх з тобою. Тому я взяв їх з собою. Нехай їхні мертві обличчя переслідують тебе все життя. Я переконаний, що ти їх будеш бачити в кожній шклянці, з якої питимеш твої прокляті напої.

Як бачимо, що й ця родина не розвелась, але загинула через алкоголь.

О, скільки невимовного горя, скільки різних страшних трагедій приносить алкоголь, а хто буде за них відповідати? Всі ми розуміємо, що зло само по собі не існує, коли ж воно, однак, проявляється, то це означає, що є його спричинники. Тому, немає жодного сумніву, що спричинниками всіх нещасть, які постають у світі через алкоголь, є його продуценти, його торговці, всі ті, що дозволяють на це, цебто уряди, всі, що п'ють і навіть усі ті що прихильно ставляться до алкоголю. На них і впаде відповідальність за всю кров, сльози, горе та нещастя, які приносить з собою алкоголь. Якщо хто купує тільки кілька пляшок горілки на рік; якщо хто п'є тільки при певних урочистостях та з гістьми, той, тим самим, вже підтримує алкогольну продукцію. Свідома й твереза людина не повинна дати ні одного гроша на те, що приносить загибель нашим слабим ближнім. Коли ж ми це робимо, то кров та сльози загинулих через алкоголь упадуть на нас перед судом Всевишнього Бога. Ні один християнин не повинен навіть чарки взяти до рук, не повинен ані краплиною тієї диявольської отруї осквернити своїх уст. Ніякі алкогольні напитки чи то фабричної чи домашньої роботи не повинні мати місця в християнських домах.

Не треба думати, що таких випадків, які я подав вище, небагато. Ні, їх є сила силенна. Ось, молодий адвокат оженився з доброю

й гарною дівчиною. Деякий час вони жили щасливо, поки він не почав пити. Нераз просила його дружина залишити цю небезпечну дорогу, остерігала його, але нічого не допомогло. Він опускався все нижче й нижче.

Зрозуміло, що він перестав працювати, а почав пропивати те, що було здобуто за кращих часів. Тим він допровадив свій дім до жахливого спустошення. Дружина та двоє малих дітей муляли терпіти холод і голод.

Одного разу зимою, прийшовши додому, він знайшов свою дружину, що намагалася загріти своїх дітей, накриваючи їх останками лахів. Тому, що в хаті було холодно, майже так, як і надворі, тому діти не могли заснути. Ця картина послужила німим докором для п'яниці-мужа і батька тому він так розлютився, що почав бушувати, як та снігова буря надворі. А жінка мовчала і діти принишкли, але сумління не давало спокою п'яниці і він з клятвою обіцяв зробити так, що їм буде гартяче.

Нараз дружина побачила, що увесь їх дім охоплений огнем, а чоловіка нема. Вона не зауважила, коли він вийшов і як підпалив дома. Рятуючись, бідна жінка не встигла навіть взяти дітям одежі. А дім їхній стояв осторонь за містом, а надворі була сильна заметіль. Бідна жінка втратила орієнтацію, збилася з дороги і впала до глибокого рову. А сніг поспішав, щоб засипати бідну жінку разом із дітьми. Серед пожарної метушні, ніхто й не думав про нещасних, щойно вранці знайшли їх мертвими.

Батько-п'яниця, мав більше щастя, бо, хоча був п'яний, але, підпаливши свою хату, втік до міста. Потім його засудили на довічне в'язницю за його злочин до якого він

признався. Таким чином алкоголь знищив і цю родину.

Цей приклад є ще одним кільцем в довгому ланцюзі нещастя і горя, які приносить алкоголь. І чи ж можна байдуже дивитися на це і мовчати? Кожний з нас бачить, що алкоголь, це — найбільший ворог усього людства. Він не шанує ні жінок, ні дітей, ні хворих, ні старців, ні учених, ні простолюддя. Усіх однаково нищить, калічить, руйнує і вбиває. Коли б подібне робила якась людина, що робить алкоголь, увесь світ прокляв би таку людину. Вся поліція була б на ногах, щоб такого злочинця впіймати і знищити. Чому ж того самого не стосується до алкоголю? Що це за такий злий дух осліпив людські очі, що вони не бачать цього ворога? І чому ті, що навіть бачать, мовчать? Як вони можуть бачити всі злочини алкоголю, терпіти це і навіть дружити з цим страшним ворогом? Через це саме вони стають учасниками тих злочинів і робляться відповідальними за них. Усі люди осуджують війну і жахаються її, бо вона приносить смерть для людей. Але ніхто не думає про те, що алкоголь приносить більше нещастя і забирає не менше людських жертв, ніж війна.

Наведемо тут ще одного приклада, який показує, що алкоголь справді є найбільшим ворогом людства.

Було це в місті Лос Анжелос в Америці в 1952 році. Мати-п'яниця залишила в хаті дитину з чоловіком, а сама пішла до коршми. Можна собі уявити положення чоловіка, якого жінка пішла пити з іншими. Щоб заглушити оте почуття кривди, він і собі випив удома. Він не знав, що до нього прийшло, яка диявольська сила опанувала ним, але він узяв залізо, яким підгортав у печі дрова, розпалив

його на червоно і встромив до носа своїй сплячій дитині. Дитина пробудилася з нелюдським криком, а божевільний батько проколов його розпеченим залізом аж до горлянки. Потім проколов уші, очі...

Коли дружина повернулася зо своєї гульні, вона знайшла в хаті сплячого свого мужа а біля нього порожня пляшка з горілки. У ліжку лежало окривавлене і знівечене тіло дитини.

На суді всі свідки під присягою ствердили, що цей злочинець був надзвичайно доброю людиною і добрим батьком для своєї дитини, але випитий ним алкоголь зробив його, очевидно, божевільним, якщо він міг виконати такий страшний злочин. Його засудили на досмертне ув'язнення.

Подумати тільки, яким диявольським способом зруйнував алкоголь родинне життя цих людей! Правда, батько закатавав свою власну дитину, але вина за це повинна впасти на всіх продуцентів алкоголю, на всіх членів уряду, які дозволяють виріб алкогольних напитків, а навіть на всіх тих, які байдуже ставляться до цього великого зла. Горілка губить не тільки тіло людини, але й її безсмерну душу. А це тимбільш дивно, що людське сумління не здригнеться перед таким великим ворогом. Люди беруть своє майно перед злодіями, замикають його замками, щоб ніхто не вкрав; бороняться перед грабіжниками, остерігаються перед різними небезпеками. Але ж алкоголь, це — найбільший злодій, грабіжник і душолюб, проте люди не зачиняють перед ним своїх дверей. Вони навстіж відкривають їх, ніби найближчому приятелю. Треба тільки подивитися на п'яниц і на їхні родини, які це нещасливі люди! Хто ж їх такими поробив? Тільки алкоголь! Подивитися тільки по всіх

шпиталях і там можна бачити безліч хворих людей, які терплять на різні хвороби. А багато тих хворіб приніс алкоголь. Коли б можна обійти всі цвинтарі світа, покликати, щоб вийшли з могил всі ті, які вмерли через алкоголь, то встали б мільйонні маси людей. А однак цього найстрашнішого душолюбця і злочинця люди не бачать, не оголошують йому боротьби. І думається нераз: що за лихо огорнуло наш світ, чому люди посліпили і не бачать того, що за свої тяжко запрацьовані гроші вони купують собі оцю диявольську отруту!

Вони наївно, по-дитячому кажуть:

— Можна пити, але треба міру знати, треба пити з розумом!

Так казали всі ті мільйони п'яниць, які сьогодні через алкоголь лежать в могилах або стоять на краю погибелі. Де ж ділося їхнє знання міри та де дівся їхній розум? “Не жартуй з огнем, бо опечешся”, — каже мудра народня приказка. “Не довіряйся ворогові”, — каже глибокий досвід. Якщо алкоголь не помилював мільйонів, то не помилує й тебе. Втікай від нього, як від огню, як від ворога, як від зарази. Оберегайся його, як душолюбця, як гадюки, як трутину. Якщо любиш свою дружину і своїх дітей, то не пий ані краплі алкоголю; якщо любиш себе і свою честь, то навіть не доторкайся алкоголю. Коли хочеш бути здоровим, безпечним та працездатним, то нехай у твоїм домі не буде ані краплі алкоголю. Якщо любиш добробут і спокій, то не віддай ані гроша на алкоголь. Якщо хочеш мати хороший і вигідний для себе дім, а в домі щасливу родину, то нехай ніколи до твого дому немає доступу алкоголь. Якщо бажаєш бути справжнім християнином, а по смерті наслідувати Царство Небесне, то не пий алкоголю, бо п'яниці Царства Божого не наслідують!

VIII.

ВПЛИВ АЛЬКОГОЛЮ НА НАЩАДКІВ

“Отож, я в беззаконні народжений, і в гріху зачала мене мати моя”, — каже цар Давид (Пс. 51: 17). Далі Святе Писання каже: “Який земний, такі й земні, і який небесний, такі й небесні” (1 Кор. 15: 48).

Уже перша сторінка Біблії, де оповідається про створіння Богом нашої природи, навчає нас, що всі рослини і тварини мають розплоджуватися по своєму родові. І Біблія, і світська наука, а також самий людський досвід, навчають, що існує закон одідичення чи спадковості. Кожна рослина чи тварина зроджують таку саму істоту, як вони самі. Притім, вони передають своїм нащадкам не тільки зовнішню свою форму, але передають також свій внутрішній характер. Те саме стається і з людьми. Ми також передаємо нашим дітям не тільки нашу тілесну природу, але й духовну, щобто наші чесноти або наші слабости.

Коли навесні цвітуть дерева, то метелики кладуть у квіти свої яєчка. На квітах появляється зав'язь, потім овоч, а з ними одночасно розвивається гусениця метелика. Вона кормиться тим овочем, в якому живе і цілковито його псує. Багато таких плодів, пошкоджених гусеницями, передчасно спадають з дерев і пропадають.

Те саме буває і з людиною. На самому початку зло батьків переходить в зародок нової людини і разом з нею зростає, руйнуючи і душу і тіло.

Але найбільш жахливі наслідки в цьому випадку приносить алкоголь. Не кажучи вже про те, що діти п'яниць є цілком занедбані, під всяким оглядом, вони ще й одідичують

від своїх батьків все те, що витворює в батьках алкоголь. Наприклад, діти п'яниць у найкращому випадку, виростають на п'яниць. Але алкоголь — це отруя, що ослаблює організм і нищить фізичні сили, тому діти п'яниць часто родяться слабими, хоровитими і недоголітніми. Дуже великий відсоток їх вмирає в ранньому віці. Алкоголь впливає на розум і робить людей ідіотами, тому й діти п'яниць часто родяться нерозвиненими, особливо коли починаються в п'яному стані батьків. Алкоголь зроджує в людини злочинні нахили, тому й діти п'яниць родяться з тими самими злочинними нахилами.

В Америці кожна третя молода особа від 13 до 19 років вже є захоплена п'янством і майже половина з тих молодих п'яниць, це — дівчата. Величезна більшість різних злочинів, dokonаних молоддю, це — злочини dokonані або п'яною молоддю, або дітьми п'яниць. Нашадки п'яниць несуть для людства тільки зло, горе і моральний розклад. Можна з глибокою певністю сказати, що з нащадків п'яниць не вийде ні одна корисна, шляхетна та велика людина.

А які ж нещасні бувають діти п'яниць, ще поки вони повиростають! Голодні, брудні, обдерті, перелякані, це — звичайно, діти п'яниць. Навіть у великих містах вони ростуть, ніби дикі звірята, без опіки, без належного виховання та без науки. Страшно дивитись на тих нещасних істот, що вже від раннього дитинства мусять шукати по смітниках кусочка хліба, простягати руку та жебрати або красти годі, як їхні батьки сидять по коршмах. Що доброго може вирости з таких дітей?

Ось, в одного п'яниці завжди родилися ненормальні діти, які, зрештою, всі рано по-вмирили. Але один син виріс і був цілком нор-

мальним. Більше того, він був чесним, працьовитим, тверезим юнаком. Поїхавши шукати праці, він скоро влаштувався в Південній Швейцарії. Аж, нараз, батько отримав від нього листа такого змісту:

— Огидний батьку! Коли ти отримаєш цього листа, мене вже не буде на світі. Але, перед тим, як умерти, я хочу послати тобі моє прокляття. Ти був ганьбою нашої родини, ти погубив нашу маму і всіх твоїх дітей. Навіщо я залишився? Я давно вже відчуваю, що в мені нуртують твої препогані нахили, отримані від тебе в спадщину і я надаремно змагався з ними. Я переконався, що не встою проти них. Але я не хочу стати таким само злочинцем, як ти, тому я повішусь ще сьогодні вночі, а ти, що наділив мене цими поганими нахилами, будь проклятий навіки!

Як страшно отримати такого листа від своєї дитини, а однак таких листів достойні багато сьогодні батьків. Вони пропивають їжу та одягу своїх невинних дітей; пропивають їхню освіту й виховання; вони пропивають їхнє тілесне і духовне здоров'я і тим самим прискорюють тілесну і духовну погибель своїм дітям.

Коли б це зробив для них хтось інший, діти вважали б його за найбільшого злочинця, за непримиримого свого ворога. Вони заскаржили б його до суду, домагалися б для нього найбільшої кари. А, тим часом, все це робить з їхніми дітьми алкоголь, а вони продовжують любити його більше, ніж своїх рідних дітей. І чим більше алкоголь робить їм зла, тим більше вони його люблять, приносячи йому в жертву себе, своє майно і свої родини.

І справді, подумати тільки, що це за безумство! Яке страшне невірність! І коли

тверезі люди це бачать, чи ж можуть вони мати щось спільного з цим страшним ворогом? Чи ж можна себе ошукувати тим, що, мовляв, ми п'ємо небагато? Хоча б людина пила і найменше, то алкоголь не дасть їй жодної користі, але людина мимо волі підтримує це велике зло. Тому, кожний свідомий, кожна твереза людина, а особливо кожний християнин не повинен видати ні одного гроша на цю отрую, жодним способом не підтримувати його продукції, бо вона руйнує наші родини, руйнує нашу державу і все людство.

ІХ.

ВПЛИВ АЛЬКОГОЛЮ НА ДОБРОБУТ

Щоб уявити собі, яке велике матеріальне спустошення робить алкоголь, приведу тут маленьке статистичне порівняння. За 1953 рік в Америці було пропито більше ніж 9 більйонів доларів. Коли взяти під увагу те, що від народження Ісуса Христа трохи більше, як один більйон хвилин, то це означає, що Америка пропила 9 разів більше доларів, ніж пройшло хвилин від народження Христа. Коли б узяти ті гроші у срібних долярах і покласти їх один біля одного рядком, то з того був би пояс, який вісім разів оперізував би земну кулю. Щоб ті гроші порахувати зо швидкістю 2 долари на секунду, то це забрало б 145 років. А скільки то пішло ще грошей для поборення наслідків алкоголю? Скільки то пішло на лікарів, на лікарні, на доми для божевільних, на поліцію, на суддів, на в'язниці і на різні інші витрати, що їх треба було зробити з причини

пиття алкоголю. Це просто астрономічні суми.

Наприклад, підраховано, що, крім витрачених 9 більйонів на алкоголь, який продається легально, то ще біля 4 більйонів пішло на алкоголь, проданий нелегально. 5 більйонів пішло на ліквідацію наслідків алкоголю, цебто з приводу різних бешкетів, що сталися через алкоголь. Інших 5 більйонів пішли на інші злочини. Накінець, також понад 5 більйонів пішло на працю над затриманням дій алкоголю, цебто починаючи від лікарів та поліції й кінчаючи лікарнями та в'язницями.

Таким чином це винесе разом біля 28 більйонів доларів за один тільки рік.

Треба тільки подумати, скільки то добра можна було б зробити за ті гроші, а вони пішли на зло і то, в першу чергу на зло тим, які пили алкогольні напитки. Не даром Святе Писання остерігає: "Не бувай між тими, що впиваються вином... П'яниці бо зубожіють, а довге їхнє спання вбере їх у лахи" (Пр. 23: 20-21).

Православний священник Г. Петров оповідає про одного молодого офіцера, якого він одного разу зустрів у парку, на самотній лавці. Сидів він там один і на себе не був схожий. Обличчя бліде, втомлене, очі затьмарені.

— Що з вами? — питає священник.

— Соромно й розповідати, — відповів офіцер. — Учора гуляв цілий день, а сьогодні голова аж тріщить, в устах якась гидота, а до того ще й згубив 2000 рублів. Я тільки що отримав батьківське насліддя. Думав, приїду на місце служби, справлю собі, що треба, якийсь куточок влаштую і ось...

— Де ж ви вчора були? Поїдьте туди і там пошукайте.

— Ото ж то й горе, що нічого не пам'ятаю, нічого не можу пригадати. Після ресторанного обіда не знаю, де був і що робив? Ніякої уяви не маю...

Бідний юнак! Перший раз у житті дістався до його рук невеликий маєток і він його загубив. У голові залишився тільки п'яний туман, нудота, болісний сором і більше нічого.

За один день алкоголь з'їв 2000 рублів. Але тут напевно не один з читачів може сказати: "Е, якийсь нерозумний, то й по-нерозумному зробив!" А вже ж, що нерозумний. Але таких "нерозумних" є мільйони. І робить їх такими нерозумними не що іншого, як алкоголь. Але чи не є таким самим нерозумним той, що бачить, як той злодій-алкоголь обкрадає людей, а однак, продовжує з ним дружити, хоч та дружба і його самого коштує вже чимало.

Чому б таким "мудрецам" не зробити так, як зробив один тесля, що дуже добре заробляв і майже все пропивав, тоді коли його вірна дружина з трьома дітьми гірко бідувала. Але раз він підслухав, як один п'яниця запитався шинкаря, звідкіля він бере гроші на таке багате життя, а шинкар відповів:

— Це все роблять гроші дурнів!

Ці слова так вразили теслю, що він, ніби пробудився зо страшного сну. Він подивився на своїх друзів і побачив їхні бліді обличчя, глибоко запалі очі, подерте їхнє вбрання і жаль йому стало їх, ще більше жаль себе, бо й він був таким самим. І він переконався, що шинкар казав правду, що гроші на його розкішне життя приносять ось такі нерозумні, як він і його приятелі.

— Що ви хочете? — почув він нараз хрипкий голос.

Він підняв очі й побачив перед собою сите обличчя шинкаря, який зневажливим поглядом дивився на нього, чекаючи, що він скаже собі подавати.

— Я прийшов випити шклянку “гіркої”, але мені здається, що гроші, які заплатив вам минулого разу, будуть останніми “грішми дурня”. На тому оце кінець!

З тими словами він вийшов і поспішив додому. Від цієї постанови вийшло велике добро і для нього і для його родини.

Шинкар же навмисне сказав гірку правду, що кожен гріш, виданий на горілку, це — гріш дурня. Бо ті гроші збагачують шинкарів та алкогольних продуцентів, а зубожують п'ючих. Було багато випадків, що люди пропивали сотні і тисячі доларів, а самі вмирали жебраками.

Ось, стоїть якийсь чоловік біля дверей коршми і міряє їх сантиметром. Потім почав приказувати:

— Вісімдесят п'ять сантиметрів широкі і два метри високі...

Люди йшли, поставали і дивляться. А він обернувся до них та й каже:

— Погляньте ось на ці двері, вони мають усього тільки 85 сантиметрів ширини і 2 метри вишини; це ж не багато. А все ж таки я мав добру хату і вона пройшла через ті двері. Я мав багато землі, добрі будинки, господарче знаряддя, і все те пройшло через оці двері. Пройшли мої коні, корови, всі хатні меблі, моя одежа, всі мої заощадження. Лікар сказав, що й моє здоров'я пройшло через оці двері. Не тільки здоров'я, але й пройшла сюдою моя честь, моє добре ім'я, все, що я тільки мав. Навіть моя душа пройшла крізь оці двері.

Я став людиною без чуття до своєї дружини, до дітей. І хоча часто, виходячи з кор-

шми, я співав, але був глибоко нещасливий. Нераз я напивався до безтями, що сам ставав бездушним як ті двері. Але тепер досить! Більше ніколи в них не зайду, нехай вони будуть прокляті!

Що ж, рішення це дуже добре, але занадто пізно. Але нехай це спізнене рішення буде остереженням для інших. Нехай вони знають, що двері коршми ненаситні. Вони мають таку притягаючу силу, що коли людський маєток почне туди заходити, то не затримається, аж поки все пройде, а людина тоді залишиться з нуждою та злиднями.

Оборонці алькоголю кажуть, що в таких випадках не винна горілка, а людина, яка не вміє пити помірковано. Своєю обороною вони тільки стверджують, що алкоголь дійсно є шкідливий і його треба берегтися. Бо чому, скажім, люди не впиваються водою, молоком, та іншими нешкідливими напійками? Чому тут не треба ставити границь і не треба остерігати, щоб людина не пила забагато? Немає жодної небезпеки, щоб людина стала “водяником” чи “молочником”, як вона стає алкогольником. Ніхто ще не пропив свого майна, п'ючи воду і ніхто ще не збожеволів від молока. Навпаки, такі напійки корисні для нашого здоров'я, дають нам силу та енергію до праці. Отже, приносять велику користь, але алкоголь, який уживається навіть в найменшій мірі, завжди приносить тільки шкоду. Тому й шкода на нього видавати хоча б найменшої суми.

У місті Новий Орлеан в Америці жив колись багатий видавець журналів та газет. Розбагатів же він так: будучи учнем в одній друкарні, він зауважив, що його приятелі щоденно пропивають на пиві по 10 центів. І він вирішив від свого невеликого заробітку також

відділяти щоденно по 10 центів, але складав їх до скарбнички, а сам пив воду. За п'ять років своєї науки він таким чином зібрав 160 доларів, а на ці часи це були великі гроші.

Потім, працюючи вже як челядник, його ошадності сильно піднеслися.

За 10 років він купив ту друкарню, в якій працював і зорганізував власне видавництво, яке пізніш принесло йому великі доходи. Приятелі ж його продовжували пити пиво, а часом і горілку, і мусіли далі працювати, як звичайні робітники.

Порахувати б тільки, що людина пропиває денно лише 10 центів. То за 50 літ така людина проп'є без жодної потреби та без жодної користи для себе аж 1825 доларів. Якщо ж вона проп'є по 20 центів денно, тоді вона проп'є 3650 доларів. Але коли б людина пропила аж 50 центів денно, що в багатьох випадках і трапляється в п'яниць, то людина тоді проп'є 9125 доларів. Коли ж додати до цього ще й куріння тютюну, то це буде означати, що коли людина і не стане алькоголиком, то вона все таки проп'є і прокурить стільки, що могла б собі купити доброго дома. То чи ж не остання глупота пити алькоголь, підривати собі через це здоров'я і притому не мати власного дома, а мешкати в чужих і платити за це.

Люди, які п'ють алькоголь, ніколи в житті не будуть мати успіху. Одного разу, ще перед першою світовою війною, під час воєнної паради, якийсь п'яниця крикнув до корпусного генерала:

— Ще трохи і ти будеш стояти тут, а я буду на твоєму місці!

Усі збентежилися, захвилювалися і чекали, що станеться. Але старий генерал повернувся до п'яниці і також крикнув, щоб усі чули:

— Якщо ти надалі будеш так пити, то ніколи до того не доживеш!

Усі присутні цілком з генералом погодились, бо ж горілка не підносить людину, а пхає вниз, в болото.

Тому, хто хоче мати в житті якісь успіхи, бажає вибитися на становище, повинен ніколи не вживати алькоголю.

X.

ВПЛИВ АЛЬКОГОЛЮ НА ГІГІЄНУ

Кажуть, що "горілка, хоч біла, але червонить очі, а очорнює репутацію". Але вона не тільки очорнює репутацію людини, але й занечищує тіло.

Біблія так змальовує п'яниць: "Столи в них повні гидоти й блювотини, нема чистого місця" (Іс. 28: 7-8).

Який це вірний опис! А, однак, це не перебільшування. Приглянутися тільки до п'яниць і можна без труду спостерегти, що це зовсім окремий "народ". Горілка найперше робить людей лінивими; вони ані в хатах своїх не приберуть, ані себе не обмиють. Вони так себе ведуть, ніби не мають жодного поняття про гігієну.

Свою машину людина завжди намащує доброю оливою. А до свого організму ця сама людина вливає пекучі й шкідливі напої. Тож алькогольний спирт горить так само, як і бензина. Він просто опалює уста, а тимбільш шлунок. Алькоголь є такою сильною трутинею, що вистачить тільки одного килишка, щоб отруїти немовля. А те, що шкідливе, є шкідливе завжди, в якій би кількості його не вжива-

ти. Притім, те, що шкідливе, є також не гігієнічне. Воно, так би мовити, занечищує нашу кров.

Оборонці алкоголю кажуть, що шкідливість алкоголю залежить від його кількості, мовляв, і наїстися забагато — то також пошкодить. Це правда, але їжа не може пошкодити тому, що вона шкідлива сама в собі, а тому, що перевантажений шлунок не може належно травити їжі. Але алкоголь шкідливий в самій своїй істоті. Кожна чарка є шкідливою. І для організму алкоголь шкодить не тому, що шлунок з ним не може справитися, цебто не може його переварити, а тому, що алкоголь взагалі в організмові не перетравлюється, а проходить у кров таким, яким він споживається і затроє собою кров, задурманює розум, ослаблює мускули і затемнює душу. Отже, це така трутина, що не тільки зсередины затроє душу і тіло та пхає людину в моральне болото, але й назовні пхає людину в болото та бруд.

Ось, іде п'яний чоловік, що ледве ноги переставляє, і нараз падає в замерзаюче болото. Шапка злетіла йому з голови, а тому волосся його довге й розкуйовджене попало в болото. П'яниця пручається, пробує встати, але не може. Вибивається з сили. Нарешті, виснажений, він простягнувся в болоті і так і заснув. А надворі була пізня осінь. Поки його там знайшли люди, він примерз до болота і насилу його звідтам витягнули. Він виглядав, ніби бовван з болота, а на голово була болотяна шапка.

Не знаю, чи бачив ти, читачу, таку картину, але їх є багато. Їх частенько малює алкоголь, а мимо того знаходиться багато добровільців, які дозволяють алкоголеві робити з себе ось такі картини.

Я бачив одного п'яницю, який упав до рівчака, яким протікала холодна вода. Рівчак був вузький і п'яниця своїм тілом перегородив його. Упав так, що голова і ноги були на сухому, а середина тіла лежала в воді. Вода затрималася, а потім попливла через нього. Поки його знайшли і витягнули, то він так простудився, що через кілька тижнів в тяжких муках помер.

Коли в Америці існував закон, який забороняв пити, то люди часто напивалися самогоном, або горілкою, яку нелегально привозили з-за кордону. До таких людей застосовувався дуже цікавий спосіб. Їх фотографували в різних позах, долучували до цих фотографій їх біографію і все це розвішували по місті, як афіші. На другий день така людина, витверезившись, проходила містом зо своєю дружиною чи приятелями, мусила з великим соромом оглядати свої власні знімки, які свідкували про її вчорашній вигляд. П'яниці боялися цих реклям більше, ніж арешту.

П'янство нищить всі принципи гігієни, уподоблюючи людину до найбруднішої звірини. Властиво, є тільки дві тварини, які добре себе почувають у болоті, це — безрога і п'яна людина.

Але тут треба признати справедливість, що тварини не є настільки нерозумні, як люди, щоб уживати алкоголь. Був, наприклад, випадок, що в одній гуральні хтось з робітників украв відро горілки і поставив його на подвір'ї в темному куті, з метою потім забрати. Але в міжчасі люди привезли до гуральні зерно на горілку. Було гаряче й коні хотіли пити, а напоїти не було чим, бо в людей не було відра. Аж нараз один з господарів зауважив відро з водою. Дав він це відро коневі, а цей з великої спраги так і потягнув горілки. Той

кінь потім качався, мучився мало що не загинув. І після цього випадку він ніколи не хотів шити води з відра. Від кожного відра він утікав як несамовитий, пам'ятаючи, що колись він випив з нього страшної отрути.

Отже, німе це створіння виявилось без порівняння мудрішим від мільйонів п'яниць, які переживають те саме, що й той кінь, але не вміють так рішуче боротись проти тієї отрути.

Був також другий випадок. Один пан мав собі для забави присвоєну мавпу, яка одного разу побачила, як пан пив горілку, потім взяла й собі напилася. Господар потім немало усміявся з неї, дивлячись на її рухи, які вона виробляла, будучи п'яною.

Другого дня в пана були гості і він хотів потішити їх п'яною мавпою. Коли він її викликав з клітки, то вона вийшла і тримала на голові руку на знак, що болить її голова. Коли ж пан узяв до рук шклянку з горілкою і хотів мавпу напоїти, вона вискочила через вікно й в один мент опинилася аж на даху. Пан пробував заманити її з даху різними способами, але нічого не допомогло. Бачачи цей незвичайний спротив, люди залишили мавпу в спокою.

Після цього випадку, мавпа ця прожила ще 12 років, але її пан багато раніше загинув від алкоголю.

З цього випадку бачимо, що й мавпа виявилася розумнішою за людину, бо вона від першого разу збагнула, що алкоголь є шкідливий і зовсім не хотіла вдруге напитися. А люди багато разів переконуються в тому як самі на собі, а також на інших, але продовжують затроювати себе. Це ж просто незбагнена глупота!

XI.

ВПЛИВ АЛЬКОГОЛЮ НА ВІК ЛЮДЕЙ

Алькоголь — це беззаконня. А мусимо ми знати, що все в цьому світі опирається на певних законах. Коли ті закони належно виконуються, тоді все йде добре, гармонійно, для життя приносить користь та приємність. Коли ж закони переступаються, тоді беззаконники караються. Візьмім для прикладу силу електрики. Вона має свої закони. Коли вживати її по закону, тоді вона приносить багато добра: світить, гріє, возить, помагає в праці, порушуючи всякі машини. Отож, тут один із законів такий, що не можна торкатися до відкритого, неізолюваного проводу, бо сила електрики може вбити людину.

Так само мається справа і з іншими речами. Господь створив різні хлібові зерна та різні овочі, все воно, коли вживається згідно відповідних законів, підтримує наше тіло і дає здоров'я та життя. Коли ж хліб та овочі перетворити в алкоголь, тоді вони приносять неймовірне горе, хвороби та смерть. З того ми й бачимо, що алкоголь є беззаконням, а беззаконня — то гріх.

Наприклад, а Америці алкоголь став головною проблемою, що нищить здоров'я людини. З чотирьох мільйонів алкоголиків в Америці, один мільйон є людей безнадійно хворих, яких уже не можна врятувати. Смертельність від алкоголю перевищує смертність від рака, параліжу і сухот узятих разом. Як уже було сказано вище, що від алкоголю за один лише 1953 рік загинуло в Америці 4600 осіб. За той самий час, також під впливом алкоголю, на американських дорогах було вбито в катастрофах біля 18.000 осіб. Та-

ким чином за один тільки рік, не рахуючи хворіб і всяких інших випадків, викликаних алькоголем, тільки в цих двох випадках алькоголь знищив 22600 людей. І чи ж можна таке зло толерувати?

Підраховано, що за 1952 рік через алькоголь в Америці загинуло більше людей, ніж було вбито всіх американських вояків у другій світовій війні. Справа ця виглядає докладно так: на війні було вбито 310.380 осіб і ранено 245.746 осіб; разом 556.126 жертв. За 1952 рік загинуло в катастрофах через алькоголь 37.600 осіб, але зате було покалічено аж 2.090.000 осіб. Отже, п'янство спричинило на 1.571.474 жертв більше, ніж друга світова війна. Тому й вірно зауважив американський генерал Першінг, що алькоголь побив багато більше людей на світі, ніж усі війни за всю історію.

Немає на світі іншої трутини, немає іншої хвороби, яка вбивала б стільки людей, як алькоголь. Алькоголь не тільки спричинює катастрофи, не тільки приносить різні хвороби, але безпосередньо сам убиває людину через параліч мозку. В задній частині мозку міститься дуже важливий центр, який керує диханням людини. Коли ж алькоголь поразить той центр, тоді сильно звільнюється дихання, шкіра та язик людини стають синіми і людина задушується. Поступово дихання цілком затримується, а тоді й перестає працювати серце і людина вмирає. В таких випадках цілком здорова людина може вмерти на протязі 15 хвилин, коли б вона випила півлітри горілки на порожній шлунок. Коли ж у крові людини виявиться понад 5 крапель алькоголю на 1000 крапель крові, то такий стан часто буває смертельним.

Ось, на підтвердження цього, американська газета "Чикаго Дейлі Трибун" з 4 березня 1956 року подала таку новинку: Зібралось 7 юнаків від 16-18 літ і задумали добре напитися. Один 18-літній юнак Еремія Гжибовські, випив без надуми цілу десяту частину галона, цебто менше, ніж півлітри. Випивши таку кількість алькоголю, юнак негайно помер. Його легені перестали працювати, серце затрималось і молодой людини ніби й не було на світі.

Коли б так люди з усією свідомістю слідували за пляшкою, то кожен з них побачив би, що це за зброя, за допомогою якої диявол руйнує країни і народи. Алькоголь, це — трутина, ніби розпущена слізьми нещасних, приправлена кров'ю своїх жертв, має запах смерти і змішана з усякою бідю, яку тільки можна собі уявити. Алькоголь, це — як би безсонна страшна кара, що ходить по людях і спричинює страшні трагедії. Ось, ідімо так за пляшкою в Чикаго, придивімось, як ридеє молода дружина над труною її умерлого мужа. Біля неї стоїть трое її маленьких дітей і також плачуть за своїм татом. Вони ще цілком не усвідомлюють собі причини смерти свого батька, ані того горя, яке їх чекає; але вони мусять відтепер жити і рости без тата.

Той шофер, що його забив на вулиці, випив тільки одну невеличку пляшку. І вона йому так запаморочила голову, що він нараз повернув авто вбік і з усією силою наїхав на мужчину, який повертався з праці. А тепер мати з сиротами стоїть над труною жертви алькоголю.

Алькоголь не шанує людського життя, бо він є найбільш підлим та безоглядним розбійником. І горе тим, які підтримують спільність з оцим найбільшим душоубцем. Для того, щоб загинути від алькоголю, не конче треба бути

п'яницею. Один юнак з міста Блесс в Німеччині, трошки собі тільки, як кажуть, підпив. Підігрійтий алкоголем, нерозважний юнак сів на мотоцикля і гукнув своїм товаришам: "Іду назустріч сатані, допобачення в пеклі!" І в шаленому темпі від'їхав.

По кількох хвилинах цей юнак лежав мертвий з розбитою головою в придорожньому рові. Він наїхав на дерево, розбив свого мотоцикля і сам забився. Але найгірше те, що напевно його слова справдилися і душа того нещасного юнака опинилася в пеклі. А відправив його туди передчасно алкоголь. Він ще не був алкоголиком, однак загинув від алкоголю. Тому, оберігайте себе від цього розбійника, стережіться його, як огню.

Знову двох інших юнаків у неділю з самого ранку взяли по пляшці горілки, посідали до човна і попливли на прогулянку рікою. Біля ріки проходила доріжка, якою християни спішили на Богослуження. Юнаки, побачивши їх, повиймали з кишені пляшки з горілкою та показуючи їх віруючим, кричали:

— Ей, ви, святі, куди ви йдете? Гляньте-но сюди! Подивіться, як ми тут чудово проведемо час!

Не знали вони, нещасливіці, що це був їх останній час. Вони ту горілку, безперечно, випили, оп'яніли, а човен з їхньої необережності, перекинувся на воді і юнаки потонули. Оце так "чудово" проводить час з горілкою. Горілка, це — рідна сестра смерті, вони ідуть об'є разом, нерозлучно. Краще вже померти з молитвою на устах, ніж з пляшкою горілки в руках. Тих двох юнаків також не були ще п'яницями, але алкоголь вкоротив їм віку.

А ось ще один приклад. Був один священик Іван. Добрий і чесний він був священик і

люди його любили, але горілка звела його з цього світа.

Сталося одного разу, коли всі вийшли з дому, а п'яний священик залишився сам, йому хотілося ще й закурити. Він якось устав і, хитаючись, підійшов до печі, щоб прикурити люльку. При тому похитнувся так незручно, що впав обличчям на вогонь. Коли домашні повернулися, то священик був обгорілий, як голова.

З цих трьох прикладів бачимо, що алкоголь скорочує людям віку. А таких прикладів можна б наводити без кінця. Бо алкоголь — це справжній агент смерті, це — ворота до пекла. Він найперше спустошує душу людини, а потім нищить і тіло..

Так зрозумів це один американський маляр, намалювавши вулицю Бродвей в Нью-Йорку, де є безліч різних розривкових устанів. По обох боках вулиці повно людей, які кудись поспішають. У них безтурботні обличчя, веселі жарти та лукаві погляди. Вулицею проїжджають розкішні авта. Навколо різнокольорові реклями, ясно, як удень... Але в кінці вулиці все згущується морок... Там ледви можна зауважити відкриту безодню, в яку безупинно вливається людський потік. Передні не можуть затриматися, бо на них напірають ззаду інші. Авта також з великим розгоном летять до безодні разом з своїми пасажирами.

Над Бродвеем простягнута костиста рука диявола з величезною пляшкою горілки. З цієї пляшки ллється горілка на вулицю, з неї постає ковзанка, на яку попадають люди і стрімголов котяться до безодні. В диявола лице викривлене злобною усмішкою, — то ж стільки необережних безумців так легко попадають в його пастку!

Нажаль, це не фантазія маляра, це дійсна правда. Алькогольні напої найкраще створюють цей слизький шлях до погибелі. Ця безодня погибелі не тільки існує на вулиці Бродвей в Нью-Йорку, а вона є на всіх вулицях по всіх містах світу. Якраз така, як її змалював американський маляр. Де лише п'ють алькогольні напитки, там бувають такі самі наслідки.

В одній коршмі зібралося кілька молодих людей. Нараз, відчинилися двері і ввійшов якийсь волоцюга. Вигляд його жахливий, очі червоні і сильно сльозяться. Він благальним зором подивився на зібраних, а ті, зрозумівши, чого він хоче, вирішили забавити себе нещастям ближнього. Вони закликали волоцюгу прийти ближче, дали йому склянку вина і попросили сказати промову.

Волоцюга за одним разом проковтнув вино, поглянув на своїх слухачів і заговорив з такою гідністю та такою мовою, що ті відразу збагнули, що перед ними стоїть людина, яка колись займала якесь високе становище.

— Вельмишановні панове! Дивлячись на вас і порівнюючи себе з вами, мені пригадалася й моя молодість. Мое спухле обличчя було колись таким свіжим і гарним, як і ваші обличчя. Я тримався колись на ногах так сильно і гордо, як ви тепер. У мене була родина, були друзі: я займав добре місце праці. Але я зміняв свою добру дружину за горілку. В мене були милі та хороші діти, але всі вони погинули через мене в страшних стражданнях. Дійшло до того, що й дружина була змушена залишити мене...

І ось ви тепер бачите мужа без дружини, батька без дітей, волоцюгу без пристановища, людину, що не має вже навіть добрих бажань.

Я мертвий вже для всякого добра і сам умираю від п'янства.

Волоцюга замовк. Склянка випала з його руки й розбилася об долівку. Він зігнув голову, повернувся й пішов надвір, щоб не перешкаджати іншим веселитися. Але молоді люди, які чули цю промову, не були вже веселі. В оповіданні волоцюги кожний з них побачив свою майбутність. Вони ясно побачили, до якої біди веде алькоголь. Слова волоцюги "Я вмираю від п'янства", наповнили жахом серця молодих людей. Вони ще не були алькоголиками і почуття добра ще не було в них убите цілком, тому життя, яке вони тількищо бачили не манило їх. Вони залишили недопите вино і вийшли з коршми. Вони звернули з дороги перед самою безоднею.

Подібні картини ми бачимо на кожному кроці нашого життя. Розбійник алькоголь нищить людей тисячами і нищить їх різними способами. Однак, не багато є тих, щоб побачили цю небезпеку і стрималися від п'янства, поки ще не пізно.

Люди сьогодні нарікають на алькоголь, проклинають його, а одночасно самі його п'ють. А коли нарікають, коли проклинають, то мають до цього повну підставу. Один п'яниця написав був таке звернення до горілки:

— О, чарко, ти обіцяла дати мені здоров'я, а дала невилічальну хворобу; обіцяла багатство, а зробила мене жебраком. Ти обіцяла мені радість, а дала горе і сльози на все життя; ти затримувала мене вдома тоді, коли я мав іти до праці, а тоді, коли я мав бути вдома, ти тримала мене в коршмі. Коли вранці треба було вставати, ти присипляла мене, а коли треба було спати, ти забирала від мене сон.

О, чарко, поверни мені назад мій затишний дім, поверни мені моїх бідних дітей, мою

милу невинну дружину! Верни мені мого батька, якого я через тебе передчасно загнав до могили.

О, чарко, чи ти можеш забрати від мене ту нервову гарячку чи спрагу, яка мучить мене, ніби демон старашний? Чи ти можеш заспокоїти моє нечисте сумління? Чи ти можеш врятувати мене від вічної погибелі?

Ні, чарко, ти не можеш нічого цього зробити. Тож, геть від мене, ти, приятелько пекла! Геть від мене, слуго беззаконня! Твоє місце, а також місце всім твоїм поклонникам у пеклі. Колись я тебе любив, але тепер ти противна мені. Господь, Спаситель мій, врятував мене з твоїх тенет. Я тішуся, чарко, що я вільний від тебе і можу, накінець, навіки розлучитися з тобою...

З цих слів бачимо, що навіть п'яниця може, з Божою допомогою, врятуватися від алкоголю, але він мусить широко цього забажати. Ці слова бувшого п'яниці дуже характерні ще й тим, що він звертається не до пляшки, а до чарки. Є багато й таких прихильників горілки, які розуміють, що багато пити це шкідливе, але чарку-дві можна випити для здоров'я чи задля якоїсь компанії. Однак, яким же то треба бути нерозумним, щоб думати, що те, що шкідливе в більшій кількості, є нешкідливе, коли уживати його в меншій кількості. Де ж та шкідливість дівається з меншої кількості? Кожна отрута завжди залишається отрутою, чи вона в більшій чи меншій кількості. Тільки що не кожна отрута є однаково вбивчою. Але кожна отрута, коли її прийняти в більшій кількості, вона буває смертельною. Але та сама отрута, зужита в малій кількості, хоча і викликає певні zaburення в організмі, не буває смертельною. Організм її перемагає. Але це не означає, що вона не шкідлива. Напри-

клад, коли людина здере собі маленький кусок шкіри, то на це вона не зверне особливої уваги. Але коли здерти шкіру з усієї руки, чи з половини тіла, людина умре. Однак, мале здертя шкіри також є шкідливе, хоч і в не такій мірі. Коли ж устроїти в палець кінчик голки, він не спричинить нам багато болю, але коли ми проколимо пальця наскрізь, тоді біль великий.

Отже, так як є поранення легкі і тяжкі, так само є легкі й тяжкі отруєння. Кожна людина нехай вип'є на порожній шлунок не менше пів літра горілки, то за 15-20 хвлин може сконати. А це ясно показує, якою страшною отруєю є алкоголь. Тому треба бути великим безумцем, щоб пити цю отрую і самому себе вбивати.

Бувають на світі люди сильною волі, які, пізнавши згубний вплив алкоголю, ставали його непримиримими ворогами. Ось приклад:

Виходила заміж донька одного суді. Весільний бенкет відбувався в багатій обстановці. Молода була абстиненткою, цебто переконаною противницею алкоголю, але батьки вважали, що непристойно мати весілля без вина. Коли гості були вже підпиті, вони заважали випити ще тост за здоров'я молодих, щоб таким чином змусити і молоду до чарки, хоча й знали, що вона не п'є.

— Вип'ємо за здоров'я молодих! — проголосив один з гостей.

— Вип'ємо, вип'ємо! — підтримали інші гості.

Молода зникла. Для неї прийшла рішальна хвилина. Вона не хотіла скривдити своїх гостей, а також не хотіла порушити свого переконання. Вона тремтіла від схвильованя, серце почало сильно битись і руки нервово дрижати.

— Так, Маріє, доню моя, — прошепотів старий батько, — на цей раз залиши свої переконання; зроби це для приємности наших гостей, не засмучуй їх і мене. Нехай виконається прийнятий звичай!... Потім, у своєму домі робитимеш, що забажаєш, але тут, під моїм дахом, піддайся загальному проханню. Піддайся тільки на цей раз!...

Гості хитро посміхалися, поналивали молодим вина і чекали. Молода встала бліда і рішуча. Вона поглянула на вино і голосно сказала:

— О, жакливо, жакливо!

— Що жакливо, що? — почувись здивовані питання.

Опанувавши трохи собою, молода почала схвильовано:

— Ви питаєте, що жакливо? Тож, послухайте. Дивлячись на це вино, я бачу в ньому страшну картину. Ось, серед чудової багатой природи, я бачу кількох мужчин-індіян. На їхніх темних обличчях видно збентеженість та безпомічність. Вони дивляться на людину, що лежить на землі з блідим обличчям. Ця людина вмирає, поражена лютим ворогом. Над ним нахиляється його друг і обережно підносить його голову, кладучи її на свої груди.

Це гине юнак... не німічний старець. Він прагне жити, він хапається за друга і благає врятувати його. Обливаючись слізьми, він кличе тата, кличе кохану сестру, з якою в'язало його стільки спільних характерних рис; згадує він і далеку батьківщину.

Дивіться, він кличе до неба, благає помилування... Але, в його тілі палає огонь. Друг його плаче. Індіяни тихо відходять, лякаючись сумної сцени. Умираючий залишається тільки зо своїм другом, який є єдиним живим свідком смерті вмираючого.

Було тихо. Суддя, зігнувшись на стіл, беззвучко ридав. Марія, ледве стримуючись від сліз, продовжувала:

— Прийшов вечір. Великий ясний місяць вийшов на небо і ясні його проміння освітлювали вмираючого юнака. Він вже не рухається і зір його погас. Надаремно приятель його шепоче йому про тата, про сестру. Смерть скоро наближується. Ось, він ще востаннє здригається і... вмирає.

Слухачі важко зіхнули. Марія це так драматично передала, що всім здавалося, ніби вони своїми очима бачили смерть юнака, ніби вони всі чули його останнє зіздання.

А Марія продовжувала далі:

— Він помер і його поховали, навіть не замотавши в ніщо. Єдиний син ось цього мого тата, мій улюблений брат, лежить тепер в тій далекій країні, де люди добувають золото і де він упав жертвою цієї страшної отруї, яка оце стоїть передо мною. Він лежить там, а над його самотньою могилою немає навіть хреста. Скажи, тату, — звернулася вона до судді, — скажи, чи й тепер ти хочеш, щоб я випила це вино?

Старець ледве підніс низько похилену голову, схвильований до глибини душі спогадом тяжкої втрати сина, він тихо проговорив:

— Ні, доню моя, ради Бога, не пий! Не хочу, щоб ти пила...

Марія зізднула і витерла слізи. Потім взяла чарку з вином і кинула на долівку. Склянка розбилася, а зніяковілі гості повставали на ноги. Вони як тримали свої чарки з вином, так і поставили їх на стіл невинитими. А Марія, глянувши на них, твердо промовила:

— Нехай ніхто не пробує звести мене вином! Після смерти мого дорогого брата, я склала перед Богом присягу, що мої уста ні-

коли не торкнуться тієї отруї. Я вірю, що Господь мені допоможе дотримати тієї присяги. А той, що був другом для мого брата, який бачив його смерть, а тепер стався моїм мужем, він підтримає мене в моїй постанові. Чи ж не так, дорогий мій? — звернулася вона до молодого.

Молодий посміхнувся і на знак згоди похитав головою. А старий суддя вийшов із залі і довго не приходив. Коли ж він потім прийшов назад до залі, він був спокійний, а присутні побачили по його обличчі, що воно було рішене разом з донькою на боротьбу з найбільшим їхнім ворогом — алкоголем.

Цей випадок зробив на багатьох гостей велике враження. Багато з них від того часу стали тверезими людьми, позбулися згубної звички вживати алкоголь не тільки вдома, але й в товаристві.

Нехай же шляхетний характер цієї молоді та її розумна постанова послужать добрим прикладом для багатьох, хто ще не зірвав з цим душогубцем.

Алкоголь завжди чинить одне тільки беззаконня, тому, що й сам алкоголь є беззаконня. Хто його вживає, є беззаконником і кара його не мине. Виразно ж написано в Божому Слові, що п'яниці не ввійдуть до Царства Божого (1 Кор. 6: 10). Тому ті, що п'ють алкоголь, не тільки йдуть до вічної погибелі, але й за свої власні гроші наближають ту погибіль, роблять її собі найтяжчою.

Можна ще мати якесь вибачення до людей світських, але в цьому випадкові не можна простити людям, які вважають себе християнами, навіть духовниками, а п'ють цю отрую.

ХІІ.

БОРОТЬБА З АЛКОГОЛЕМ — ЦЕ ОБОВ'ЯЗОК УСІХ

Отже, зло алкоголю є виявлене. Єванджеліна Бутс, донька відомого організатора Армії Спасіння, висловилася про алкоголь так:

“Алкоголь пролив більше крові, вдягнув більше людей в траур, зруйнував більше родин, привів більше людей до жебрацтва, намножив більше злочинців, вимордував більше дітей, проковтнув більше вінчалних перстенів, опоганив більше невинних, осліпив більше очей, скалічив більше членів тіла, скинув з престолів більше розумів, знівечив більше змужності, обезчестив більше жіноцтва, розбив більше сердець, знищив більше життя, допровадив більше людей до самогубства і викопав більше могил, ніж яка інша ядовита біда, що немов смертоносна хвиля, прокотилась через увесь світ, руйнуючи все своїм страшним походом”.

Це велике зло бачать усі люди, але одні закривають свої очі і показують, ніби вони не бачать того, інші знову кажуть, що постало багато коршм, а через це намножилося багато п'яниць. Але не подумают про те, що багато постало коршм тільки через те, що намножилося багато п'яниць. Зло, звичайно, розвивається не ззовні, а з середини, а п'яниці впиваються не тому, що є багато коршм, але коршми намножуються тому, що завелось багато п'яниць. До цього спричиняються і зовнішні спокуси. Диявол цю працю зорганізував найкраще. З одного боку він каже грошлюбам, щоб вони відкривали коршми, бо з них добрий дохід, а нерозумних людей намовляє, щоб вони йшли пити до тих коршм і

там віддавали свої гроші і свій розум. Але в цьому випадку шинкарів годі переконати, щоб вони перестали напоювати своїх ближніх, бо ж вони на нужді їх збагачуються. Але це повинні зрозуміти ті, які ходять до коршм. Коли б п'яниці перестали пити, то й коршм не існувало б.

Треба також думати, що знищення п'янства не є тільки справою самих п'яниць, але це є справа всього людства. Бо ж п'янство поступово розкладає все людство. Тому всі, хто любить спокійне життя, повинні виступити одноставно на боротьбу з цим злом.

Насамперед з алкоголем повинна боротися церква. Я маю на думці не ті церкви, що самі торгують горілкою, а маю на думці Церкву Христову, яку Христос назвав "сіллю землі" (Матв. 5: 13). Сіль має багато властивостей, але найголовніша з них, — це охороняти всякі речі від зіпсуття.

Алькоголь поневоливши людину, поступово розкладає її тіло, розум, душу, волю, мораль, родину, добробут, одним словом, усе. Гибель від алкоголю гірша від іншої загибелі. Бо всяка інша гибель чи смерть нищить життя тіла якоїсь одиниці, але не торкається інших частин людського ества. Але алкоголь найперше нищить усе, що належить до людини, а вже потім знищить і саму людину.

Тому церква, як сіль, мусить протидіяти цьому розкладовому чинникові. Коли церква не охороняла б людство від розкладу, який приносить алкоголь, то це було б доказом, що та церква втратила свою силу і більше не є сіллю, а каменем спокуси. Така церква є зрадницею Христові та Його науці; вона перейшла на службу дияволу, толеруючи або й підтримуючи розповсюдження алкоголю.

Бог зацікавлений людиною більше ніж планетами і сонцями. Він віддав за людей Сина Свого Однородженого і Він хоче мати з людьми спільність. Усе, що порушує цю спільність, воно засмучує Бога. Людина не може страждати, щоб не співстраждати з нею Бог. Тому, алкогольна продукція і торгівля, зробивши свій злочинний напад на людство, вони тим самим зробили напад на Бога. Бо, як було вже сказано, люди є об'єктом найбільшої Божої уваги. Тому й Бог бажає, щоб Церква Христова, яка складається із спасених Божих дітей, взяла найчинніший уділ в боротьбі з тим проявом пекла на землі. Церква має проповідувати, писати, остерігати, докоряти, виявляти та освідомлювати людство. Церква має впливати, протестувати, а навіть робити на владу натиск, щоб вона поробила заходи в обороні людства перед наступом алкоголю. Бо ж толерувати алкоголь, який нищить в людині все найкраще, це означає втратити волю, безпеку і справедливість. Алькоголь силу силенну людських домів обернув на печери жаху. Алькоголь обернув великі дороги, особливо в Америці, на місця кровопролиття від автових катастроф. Поліційні й судові статистики показують, що 70% їхнього бюджету йде на процеси різних кримінальних справ, пов'язаних з алкоголем. З тих же статистик відомо, що кожна сорокова особа в місті була під арештом за справи, викликані алкоголем. І зв'язавши це під увагу, чи ж то справедливо давати дозвіл на торгівлю алкоголем, який чинить людей переступниками законів, а потім карати тих людей за переступи? І чи то справедливо дозволяти шинкарям легально ограблювати людей і робити їх нуждарями та злочинцями, а в той самий час тверезих людей обкладати податками на утримання цих нуж-

дарів та злочинців по різних домах чи по в'язницях? Чи справедливо толерувати таке виробництво, яке руйнує родини, нищить життя та запоморочує душу? Чи справедливо одобрявати таку торгівлю, яка веде цілі народи до погибелі?

Деякі уряди прихильно ставляться до будівництва молитовних домів, підтримують ідею спасіння людей і в той самий час дозволяють широко продавати алкогольні напитки, які приносять людям зло. В американських містах на кожних 70 родин є одна коршма.

Правда, ми розуміємо, що найголовнішим завданням, це — наvertати людей до Бога, до пізнання Божої правди. Бо тільки дійсно відроджене серце може порвати кайдани гріха та грішних привичок і звільнити людину навіть від тенет алкоголю.

Але другим завданням є, це — усувати з людських доріг спокуси. А це найкраще могла б зробити влада, заборонивши торгівлю алкоголем. І коли б кожна пляшка алкоголю була б знищена по всьому світі, тоді світ отримав би найбільшу перемогу, яку він коли-будь мав.

Тому, всі церковні громади мусять застосувати рішучі міри, щоб охороняти суспільство перед розкладом і вести його до більш шляхетного і чесного життя. В ці тяжкі часи нехай усі християни озброються мечами Слова Божого і під проводом Божої сили виступлять на безоглядну боротьбу проти алкоголю в усіх його формах. У цій безоглядній боротьбі проти темряви, християни мають бути немов ті пророки, що колись казали: "Горе тобі, що подаєш ближньому твоему напій і впоєєш його, щоб бачити сором його!" (Ав. 2: 15). Але, щоб розвіяти неймовірну темряву, яка огорнула покривалом безнадійности всі народи, треба змобілізувати всі сили. Ко-

жен християнин не тільки не повинен входити з алкоголем в дружбу, але повинен світити світлом Христовим в кожному темному закутку диявола. Не можна ховати нашого світла під посудиною. Сильні та повні віри особистості є найкращою гарантією перемоги, хоча їхнє завдання є майже понад людські сили. Бо ж вони мусять виступати як вояки Христові і як санітари, то знову як Божі пророки мусять поборювати зло й очищати світ від усього непотрібного.

Біблія пише, що коли прийде Христос у силі та славі Своїй, то вся ворожа сила, а в тому й алкоголь, буде знищена на землі і запанують правда і справедливість. Однак, це не звільняє святих від обов'язку тепер проявляти волю Христа. Правдиві християни повинні справедливими засобами помагати суспільству визволитись від прокляття алкоголю.

Тож боротьба з алкоголем відкрита. Кров побитих алкоголем голосить зо всіх сторін, домагаючись, щоб кожен християнин вірно і непохитно стояв на стороні Христа. Сльози нещасних жертв алкоголю кличуть нас до запеклого бою з цим вселюдським злом. Гнів Божий тяжить на людях, які зло поширюють, або хоч йому потуряють. Бо це ж цілком ясно, що хто підчас війни сходиться з ворогом, той є зрадником. Таким зрадником є кожен, хто, хоч в принципі є проти п'янства, але сам потрохи вживає якщо не горілку, то вино або пиво. Таким чином вони братаються з ворогом усякого добра і тими грішми, які вони видають на вино чи пиво, вони підтримують ту індустрію, яку християни повинні всіма силами поборювати.

Ось, як розуміли цю справу ті, які серце своє віддали Христові. Одну віруючу жінку запросила в гості її давня товаришка, яка зна-

ла, що вона не п'є алкогольних напунків. Але вона подумала, що грішно вживати фабричний алкоголь а домашній — то ні. І бажаючи погостити подругу, вона сказала:

— Може вип'єш склянку вина власного виробу?

Але віруюча чемно відповіла:

— Дуже дякую, але не можу. Бачиш, ті дияволи, домашньої роботи, нічим не кращі від інших. А нам, християнам, не годиться йти на спілку з жодним злом.

Отже, для цієї віруючої душі, кожне вино мало однакову ціну. Вона з жодним вином не хотіла мати нічого спільного.

Ще сильніше висловився один п'яниця, що пізніше був урятований Христом. Коли його колишні приятелі почали намовляти, щоб випив хоч одну чарку, а він не хотів, то один з приятелів вигукнув:

— Що це за така фанатична віра? Невже ж за одну чарку буде гріх?

— Це не те, — відповів бувший п'яниця, — але в чарці сидить диявол, а я не маю найменшого бажання з ним зустрічатися.

І, дійсно, так воно є. Ані один п'яниця не починав пити пляшками, чи хоч би склянками, але завжди починав маленькими чарками. А сила тих маленьких чарок така, що вона погубила мільйони людей. Це дійсно так і виходить як би в цих чарках дійсно сидів сатана!

Іншого наверненого п'яницю також намовляли його друзі, кажучи:

— Зайди до нас, а коли вже не будеш пити горілки, то вип'єш чаю. Та й чарка-дві горілочкі також не зашкодять тобі. Це ж не гріх одна-дві чарки!...

— Ні, не маніть мене, бо все одно не піду, — відповів той. — Зелене дерево від іскри огню не запалиться, але головня, ви-

рвана з огню, може легко запалитися. Я — така головня і до вогню не смію й наближуватися.

Але хтось може подумати: “То мені ще можна чарку-дві випити, бо ж я ще не головня, а зелене дерево.

Ні, друже, так казати не можна. Коли ти вважаєш себе зеленим деревом, а маєш потяг до алкоголю, то ти вже дуже підсмалений алькоголем і незабаром станеш головою. А треба пам'ятати, що чарка — то іскра з шекла, в якій захована велика диявольська сила. Ця іскра може незабаром перетворитися в великі пристрасті і запалити й зелене дерево. Не жартуй з огнем — опечешся”. Багато таких “зелених дерев” згоріли від цих пекельних іскор. Зайва обережність ще нікому не пошкодила, тому і ти будь обережний. Один англійський учений Є. Лансдаун в молодості любив випивати. Але після свого навернення до Христа, він звільнився від тієї пристрасті, але маленька обережність мало не погубила його.

Одного разу в гостині свого товариша, йому подали якийсь напунк, приправлений вином. Лансдаун не був фанатиком і не звернув уваги на те, що напунк пахне вином. Але через кілька хвилин у нього почала будитися така спрага до алкоголю, як була колись. Він почав тихо молитися, а потім вирішив утікати від цього товариства. Знайшовши пригідну хвилину, він вийшов з хати і пішов додому. Вдома він зачинився на ключ у своїй кімнаті і всю ніч провів у важкій боротьбі і молитві.

Уранці, поглянувши в люстро на себе, він перелякався свого обличчя. Воно було хуже і бліде, ніби після тяжкої недуги.

Не довіряючи собі, він кинув ключа від дверей за тяжку шафу, але тепер не міг його ді-

стати. Прийшлося ломити двері, щоб вийти з кімнати, але це було не страшним, бо його боротьба була страшнішою. З Божою поміччю він переміг диявола і відтоді назавжди став вільною людиною.

Одна "іскра" мало не спричинила великого пожежу. Одна чарка — це диявольська приманка, на яку багато вже зловилися. Людина, яка вип'є одну чарку, вип'є й другу, третю. А потім людина і не зауважить, що вона не всилі протиставитися тій спокусі.

Тверезі люди без порівняння є розумніші за п'яниць, а тому вони завжди знають, як вийти з положення, коли опиняться в такій ситуації, де сатана хоче їх зловити або хоч посоромити.

У часі російсько-японської війни в 1904-5 роках, японський генерал розбив російську ескадру адмірала Вітгефта, а потім з'єднані ескадри адміралів Рождественського і Небогатова.

На честь цієї перемоги при японському дворі був влаштований бенкет, на який був запрошений і дипломатичний корпус. Серед запрошених був і американський дипломат В. Ж. Бріан, що був християнином.

Коли був піднесений гост в честь адміральських перемог, всі встали і наповнили свої чаші вином. Багато-хто знали американця, як християнина, а тому з цікавістю приглядались, як він вийде з того положення. А він спокійно встав, налив у свою чашу води і сказав:

— Тому, що наш достойний адмірал всі свої перемоги одержав на воді, я п'ю в його честь воду, коли ж він коли-будь переможе на вині когось, тоді питиму вино!

Зо всіх сторін почулися похвальні оплески. Переможець адмірал і всі високі гості були дуже задоволені тією влучною промовою.

У цій події ми бачимо не тільки тактичний розум віруючого і тверезого дипломата, але й бачимо поважне остереження, що ніхто і ніколи не матиме перемоги ані жодного успіху на вині. І це дійсна правда. П'яне військо ніколи не може перемогти свого ворога, п'яні дипломати ніколи не приведуть своєї держави до слави, п'яні студенти ніколи не досягнуть наукової зрілості, п'яні народи ніколи не доробляться добробуту і всі вони разом, як ціла нація будуть скочуватись у моральну безодню. Ті, що вживають алкогольні напої, будуть ними поконані. (Іс. 28: 7).

Отже, з виробом і продажем алкоголю повинні боротися всі без винятку, бо це таке зло, що воно торкається всіх людей. Всі люди повинні не тільки відректися від алкоголю, не тільки повинні розгорнути широку освідомлюючу працю над тими, що ще не мають тієї свідомості, але і всіх продуцентів і продавців уважати на рівні зо злодіями, грабіжниками та душогубами. Порядні та тверезі люди не повинні їх вітати і, взагалі мати з ними буд-яку спільність. Усі жертви алкоголю повинні подавати до суду тих шинкарів, які їх навчили пити і, тим самим, довели їх до руїни. Всі суди повинні були б бути засипані оскарженнями проти продуцентів та шинкарів алкоголю. Влада повинна бути змушеною заборонити вироблення і продаж цієї отруї. Вона повинна карати виробців та шинкарів алкоголю так само, як карає інших наркоманів. Бо хоча інші наркотики більш небезпечні, вони діють скоріше на людину, то однак алкоголь приносить без порівняння більше горя і біди, ніж всі інші наркотики. Можливо це тому, що інші наркотики заборонені, тоді як алкоголь вільно продається по всіх шинках. Ця страшна хвороба так сильно вже розпаноши-

лася, вона так закріпилася, що боротьба з нею нелегка. Сьогодні в руках продуцентів алкоголю і шинкарів такі великі капітали, що вони можуть перекупити, кого тільки бажають. Тому й вони часто перекуплюють впливових людей і алкоголь далі безкарно нищить людей. Бо ж мільйони людей віддають шинкарям і вироблюючим алкогольним напитків усі свої тяжко запрацьовані гроші. Тому й вони мають чим оперувати.

Ні одна антиалкогольна організація ні від кого не має таких жертв, з яких користає алкогольна продукція. Тому й шинкарі засипають дорогими реклями всі газети, журнали, обкладають ними всі трамваї, автобуси, всі міські рекламні місця, ставлять їх по всіх дорогах. Де б людина не повернулася, вона бачить оцю чарку, цього душогуба, який на протязі століть безкарно нищить людське життя. Шинкарі і продуценти алкоголю добилися вже до того, що й священники помагають їм у їхній злочинній роботі, бо по церквах вже засновують коршми. Сьогодні є монастирі, в яких ченці, замість спасатися, продукують алкогольні напитки. Вони зо своїми капіталами майже всемогутні. Тому тільки загальний бойкот алкогольних напитоків може припинити цю злочинність.

На жаль, чимало є таких, що самі не п'ють, ніхто не п'є з їхньої родини, то для них здається, що ця проблема їх не торкається. Але це погляд дуже фальшивий. З усіх наведених прикладів, бачимо, що алкоголь торкається кожного, а тому і кожний повинен з ним боротися, кому лежить на серці добро людства.

Буває, що твереза людина їде автом. Нараз якийсь п'яниця наїде на нього, поб'є його авто покалічить його на все життя або й

відбере саме життя. Тоді людина переконається, що алкоголь торкається його, але вже пізно. А таких випадків є дуже багато.

Коли людина не п'є, ще, безперечно, дуже добре. Але, ось, ті, що п'ють, вони можуть нападати на неп'ючу людину, можуть ограбити її, можуть позбавити життя. І чи ж можна тоді стояти осторонь боротьби з алкоголем.

Людина не п'є, але п'ють інші і ті інші попадають до поправчих домів, до лікарень, до домів божевільних. І людина каже: "Туди їм і дорога!". І задоволена, що її алкоголь не торкнувся. Але це тільки самоощукання. Бо хто ж оплачує поліцію, яка охороняє в'язниці, хто утримує лікарні з цими п'яницями? Хто утримує суди, які завжди завалені справами, спричиненими алкоголем. Це ж усе утримується за гроші чесних людей, які платять великі податки на п'яницю. І коли б не було оцих алкогольників, яких утримує держава, то податок міг би бути багато менший. Тому, ніхто не повинен думати, що алкоголь його не торкається.

Це велика несправедливість. Тільки подумати: гуральні роблять ці злочинні напої, шинкарі їх продають, одні й другі наживаються. А п'яниця п'ють ці отруйливі напої, напиваються, вносять страшний хаос в життя, а за всі ці наслідки мають платити порядні громадяни.

Але треба платити, бо коли б дати волю проявам алкоголю, тоді життя було б цілком неможливим.

Але це було б зовсім справедливо, коли б всі тверезі громадяни домогалися від своїх урядів, щоб, якщо вони не хочуть цілком заборонити продукції і продажі алкоголю, то щоб вони впровадили такий закон, на підставі якого стягався б спеціальний податок зо всіх

алькогольних фабрик, зо всіх шинкарів і зо всіх тих, що п'ють. І тільки виключно з того податку мали б оплачуватися всі урядження, які повстають в наслідок потреб, що виникають через уживання алькоголю. Всі ж тверезі люди повинні бути вільні від цього податку.

Якщо ж уряди не хочуть цього зробити, цебто заборонити виробляти і продавати алькогольні напитки, або хоч зробити за всі наслідки відповідальними виключно тих, які відповідальними і є, то нехай вони знають, що вони роблять велику несправедливість і кривду тим, які не п'ють. Роблячи таку несправедливість і толеруючи алькоголь, такі уряди руйнують свої власні країни і дегенерують власні свої народи.

Отже, алькоголь торкається всіх людей без винятку.

Одного разу в Америці зайшли представники союзу борців з алькоголем до одного мільонера з проханням, щоб він матеріально допоміг у цій боротьбі. Але він їм відповів:

— Та ж мене ця справа цілком не торкається.

І так він відповідав кожного разу, коли тільки до нього приходили за поміччю.

Але ось, одного разу він виїхав на залізничий двірць, щоб зустріти свою дружину і двох доньок, які поверталися з вакацій додому. І нараз він довідався, що потяг, яким їхала його дружина з доньками, потерпів катастрофу. Довідався, що там багато вбитих і поранених. Серце мільонера болісно стиснулося від страшного передчуття. Коли ж, по якомусь часі були привезені жертви катастрофи, то виявилось, що його дружина й одна донька були вбиті, а друга донька покалічена. Розпука мільонера була дуже велика.

Пізніше дослідження виявило, що катастрофа сталася через стрілочника, який був п'яний і не переключив добре стрілки. Таким чином алькоголь торкнувся мільонера дуже болюче. Гірко шкодував він, що із за свого самолюбства, він не хотів допомогти в боротьбі з тим ворогом людства. Але було вже запізно. Після цього він ніколи не жалів грошей на поборювання алькоголю, але життя дорогих своїх він уже повернути не міг.

Читаю, хто б ти не був, не чекай, аж алькоголь наробить вам горя, а поборюйте його всіма вашими силами та засобами.

1. Найперше ти сам повинен відмовитися від пиття алькогольних напитоків.

2. По-друге, ти повинен пильнувати, щоб ні один твій гріш не пішов на підтримку алькогольної продукції.

3. По-третє, ти повинен освідомлювати інших, щоб вони покинули пити цю отрую.

4. Далі, ти повинен усіма силами твоїми підтримувати ті організації, що поборюють алькоголь.

5. По-п'яте, ти повинен протестувати перед владою, оскаржувати алькогольну продукцію і продажу як явища неморальні та злочинні. Повинен домагатися від уряду заборони алькогольної продукції.

6. Повинен при виборах подавати свій голос на людей, які є абстинентами, цебто людьми, що боряться проти алькоголю.

7. Ти повинен трактувати продуцентів алькоголю і шинкарів, як найбільших злочинців, гідних найбільшої кари. Коли б було таке загальне призирство, воно б змусило їх покинути своє злочинне діло.

8. Коли ти членом такої церкви, яка обернулася на коршму, вийди з неї негайно, бо це не Церква Христова. Приєднайся до тієї цер-

кви, яка пильнує своїх членів, щоб вони були тверезими, яка поборює алкогольні напитки.

9. Останній акт цієї боротьби, це найголовніший акт. Навернися, читачу, до Господа, прийми Ісуса Христа, як свого особистого Спасителя. Віддай Йому своє серце, а тоді Бог дасть тобі силу встояти перед спокусою алкоголю, а також силу боротися з цим лютьим ворогом.

Був колись в Америці один проповідник, щира й побожна людина, але п'янство інших мало його турбувало. Аж одного разу прийшов до нього 12-ти літній хлопець з проханням, щоб він пішов до в'язниці і там поговорив і помолився з його татом, якого засуджено на смерть за вбивство своєї дружини, матері того хлопчика.

— Мій тато був завжди добрий, але горілка зробила його душоубцем. Тепер мені самому прийдеться кормити трьох моїх маленьких сестричок. Я продаю газети і чищу чоботи...

Маленький хлопець також просив проповідника прийти та й поховати його тата, коли його здіймуть з шибениці.

Проповідник знав про вбивство і про осудження вбивника, але все це було для нього дуже далеке і чуже. Але тепер він поспішив до в'язниці, говорив з батьком-убивцею, молився за ним. Злочинець не обвинувачував суддів та законів країни, але дуже побивався за долю своїх дітей, які залишалися круглими сиротами.

— О, добрий пане, — казав в'язень до проповідника, — алкогольні напитки довели мене до того.

В'язень закрив обличчя руками і гірко заплакав.

Проповідник підкріпив його упованням на Бога і приобіцяв йому, що зробить все можливе, щоб полегшити долю сиріт.

По езекуції, тіло злочинця, в простій домовині було привезене додому, бо тоді існував в Америці ще такий закон. Проповідник був уже там. До труни підійшов 12-літній хлопчик. Він поцілував востаннє тата, а потім покликав своїх сестер, щоб і вони прийшли. І маленькі, брудні, в якомусь лахмітті, голодні діти, батька-п'яниці голосно плакали, стоячи над труною батька. Поліцай не міг дивитися на цю картину і вийшов, а проповідник упав на коліна, підніс руки догори, собі гірко плакав і молився за тих бідних дітей, що залишилися тепер сиротами через згубний алкоголь. Він тут дав обітницю боротися з п'янством усіма силами і засобами.

Тепер тільки цей проповідник побачив у повній наготі, яке велике зло несе з собою алкоголь. І не тільки побачив, але й прийшов до глибокої свідомості, що він дотепер робив неправильно, що як проповідник, він повинен найперше включитися до протиалкогольної боротьби. Це ж його обов'язок, його невідхильне завдання. І проповідник так зробив. Переконав його страшний випадок.

А, тим часом, таких страшних випадків на світі є дуже багато. Мільйони людей стають нещасними через алкоголь. Скільки то зла, скільки розбитих родин та розбитих сердець, скільки гірких кривд та образ, скільки сліз та ридань, скільки пролитої крові та передчасної смерті приносить алкоголь! Тому байдуже на це зло дивитися не можна.

У чийому серці палає огонь Божої любови, хто має милосердя та співчуття до своїх

ближніх, хто любить свою власну родину і
бажає їм щастя, той нехай стає до спільного
фронту до боротьби з найбільшим ворогом
людства — з алкоголем!

ЗМІСТ:

	Сторінки
Передмова	5
Вступне слово	7
Вплив алкоголю на людський організм	11
Вплив алкоголю на розум.	21
Вплив алкоголю на душу.	35
Вплив алкоголю на волю	40
Вплив алкоголю на моральність.	48
Вплив алкоголю на авторитет людини.	55
Вплив алкоголю на родинне життя.	61
Вплив алкоголю на нащадків	68
Вплив алкоголю на добробут	71
Вплив алкоголю на гігієну.	77
Вплив алкоголю на вік людей	81
Боротьба з алкоголем — це обов'язок усіх.	93

**У ВИДАВНИЦТВІ “ДОРОГА ПРАВДИ” МОЖНА
НАБУТИ ТАКІ КНИЖКИ:**

Новий Заповіт, в звичайній оправі	0.75
С. Бичковський: Рідна пісня на чужині, співаник	1.50
С. Бичковський: Нові пісні.	1.00
“Відродження”, євангельський співаник з нотами.	6.00
Пісні радості. Співаник з нотами.	2.50
Л. Жабко-Потапович: Христове світло в Україні.	1.50
З. Бичинський: Іван Гус.	1.50
Джон Буньян: Свята війна.	1.00
Т. Гребінка: Про католицький догматизм.	0.35
М. Подворняк: На шляху життя, ч. I	1.25
М. Подворняк: На шляху життя, ч. II	1.25
Г. Домашовець: Напередодні світової реформації	1.00
В. Боровський: Історія мого визволення.	0.50
Х. Рой: Відступники.	0.90
Х. Рой: Без Бога на світі.	0.20
Гр. Домашовець: Слідами правди.	0.50
І. Барчук: Божа Мати.	0.50
І. Барчук: Хрест і хресне знамення.	0.30
І. Барчук: Вірою, чи заслугами.	0.25
Ян Каменський: Лабіринт світу і рай серця	0.90
П. Кіндрат: Підручник для християнина.	0.50
Л. Забіренко: З бурхливих днів, поезії	1.00
И. П.: Один із багатьох, спомин.	0.30
О. Сомко: Віршотвори.	1.00
В. Остапчук: Проміння, поезії.	1.25
Проф. І. Флоринський: Григорій Сковорода... ..	1.00
Д-р. М. Яремко: Світова Рада Церков.	0.60
“Добрий Приятель”, календар на 1957 рік.	1.00
Гр. Домашовець: Вірний слуга.	0.50
Ів. Барчук: Свята Тройця і “Свідки Єгови”	0.50
“Різдвяна Зірка”, збірка оповідань і віршів	1.00

М. Ковалінський: Григорій Савич Сковорода	0.35
Д. Л. Муді: Дорога до Бога.	0.70
Ганс Бранденбург: Притча про блудного сина.	0.30
Бетекс: Перший листок Біблії.	0.15
М. Підвезко: Українсько-англійський словник	5.00
М. Підвезко: Англо-український словник.	5.00
Проф. Андрусишин: Українсько-англ. словник ...	12.00
Г. Голоскевич: Укр. правописний словник.	4.50
Д-р А. Т. Кібзей: Український лікар	6.00

Книжки виписувати від Видавництва по адресі:

“DORONA PRAWDY”
148 Tecumseth St., Toronto 3, Ont., Canada

**ВИПИСУЙТЕ І ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКУ
ЄВАНГЕЛЬСЬКУ ЛІТЕРАТУРУ!**